

**MEDIKA d.d. i ovisna društva**

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE  
ZAJEDNO S IZVJEŠĆEM REVIZORA  
za godinu koja je završila 31. PROSINCA 2018. godine**

**SADRŽAJ**

---

	<b>Stranica</b>
Izvješće poslovodstva	1 – 24
Izjava o odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora	25
Izvješće neovisnog revizora dioničarima Medike d.d.	26 - 32
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	33
Konsolidirani izvještaj o finansijskom položaju	34
Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala i rezervi	35
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima	36-37
Bilješke uz konsolidirane finansijske izvještaje	38 - 89

## **IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA**

---

Grupa Medika („Grupa“) je u 2018. godini ostvarila konsolidirani prihod u iznosu od 3.078.278 tisuća kuna, što je 251.647 tisuća kuna više u odnosu na ostvareni konsolidirani prihod u prethodnoj godini. Konsolidirana dobit iz poslovanja iznosi 42.018 tisuća kuna, što je 4.996 tisuća kuna više od ostvarenja u prethodnoj godini.

Konsolidirana dobit prije poreza iznosi 41.151 tisuću kuna, a konsolidirana neto dobit 33.684 tisuće kuna, što je za 9.825 tisuća kuna manje od ostvarenog rezultata 2017. godine.

Promatrajući po poslovnim segmentima (bilješka 6 u finansijskim izvještajima) 50,9% ukupnih konsolidiranih prihoda ostvaruje se u ljekarnama (2017.: 52,8%), od čega 11,8% u vlasitim ljekarnama (2017.: 12,5%). Istovremeno, 32,4% ukupnih konsolidiranih prihoda ostvaruje se u bolnicama (2017.: 30,1%).

Ukupna konsolidirana imovina iznosi 1.990.478 tisuća kuna i bilježi smanjenje od 2,8% u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi konsolidirane imovine iznos dugotrajne imovine je veći za 0,6% u odnosu na prethodnu godinu, dok je iznos kratkotrajne imovine manji za 3,7%. Konsolidirana kratkotrajna imovina čini 78,0% ukupne imovine. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su najznačajnija stavka ukupne konsolidirane imovine i veća su za 1,7% u odnosu na prethodnu. Uslijed rasta prodaje zalihe bilježe porast od 12,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Tijekom 2018. godine Grupa je vrijednosno uskladila potraživanja za dane kredite poduzeću Agrokor d.d. u ukupnom iznosu od 50.006 tisuća kuna (bilješka 18).

Unutar dioničkog kapitala, koji se sastoji od temeljnog kapitala, vlastitih dionica i kapitalnog gubitka, došlo je do promjene na poziciji vlastitih dionica čiji se iznos povećao za 21.589 tisuća kuna budući da je Društvo steklo 1.500 dionica na uređenom tržištu.

Ukupna konsolidirana kreditna zaduženost iznosi 276.944 tisuća kuna, od čega se na kratkoročne kredite i finansijski najam odnosi 270.830 tisuća kuna, a na dugoročni finansijski najam 6.114 tisuća kuna (bilješka 25). Grupa na 31. prosinac 2018. godine nema dugoročnih kredita.

Pokazatelj vlastitog financiranja iznosi 23% te pokazuje da se 23% ukupne konsolidirane imovine financira iz vlastitih izvora. Pokazatelj se nije promjenio u odnosu na prethodnu godinu.

Konsolidirani rezultati poslovanja su prikazani u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na stranici 33 finansijskih izvještaja.

### **Viđenje razvoja Grupe**

Društvo će zadržati osnovnu djelatnost distribucije lijekova i medicinskih proizvoda i jače razvijati poslovanje s proizvodima koji čine glavnu djelatnost tvrtke.

Strategija razvoja Zdravstvene ustanove Ljekarne Prima Pharm je širenje mreže ljekarni na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

### **Vlastite dionice**

Tijekom 2018. godine Društvo je steklo 1.500 vlastitih dionica ukupne vrijednosti 21.589 tisuća kuna. U portfelju Medike d.d. na 31. prosinca 2018. godine je 2.940 dionica, odnosno 9,74% od ukupnog broja dionica. Nominalna vrijednosti svake pojedine dionice je 6.930 kuna.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**Ovisna i pridružena društva**

Društvo ima u 100%-tnom vlasništvu ovisna društva Zdravstvenu ustanovu Ljekarne Prima Pharme i Primus nekretnine d.o.o.

ZU Ljekarne Prima Pharme ima u 100%-tnom vlasništvu ZU Ljekarne Delonga i ZU Ljekarne Ines Škoko te pridruženo društvo ZU Ljekarne Jagatić u kojoj ima 49% udjela.

**Povezane strane**

Društvo sa najvećim glasačkim pravima, odnosno matično društvo Auctor d.o.o., Zagreb, posjeduje 32,86% udjela odnosno 36,40% dionica s pravom glasa.

Pliva Hrvatska d.o.o., Zagreb, posjeduje 25,32% udjela u vlasništvu odnosno 28,05% glasačkih prava nad Društvom.

**Rizici**

*Kreditni rizik*

Najveći rizik za poslovanje Grupe, u okviru tržišnih rizika, je dugi rok naplate potraživanja od kupaca, pogotovo u dijelu koji se odnosi na kupce u okviru sustava HZZO-a. Time je značajan udio obrtnog kapitala Grupe immobiliziran, što značajno utječe na novčani tok i mogućnost Grupe za pravovremeno podmirivanje vlastitih obveza. Budući da se direktno ili indirektno radi o potraživanjima od državnih institucija, naplatu potraživanja ne bi trebalo promatrati kao rizik nenaplate. To posredno povećava potrebu za dodatnim financiranjem, što znači i dodatne troškove poslovanja.

Kreditni rizik se odnosi prvenstveno na potraživanja od kupaca. Veći kreditni rizik je kod poslovanja s ljekarnama, kod kojih postoji rizik ograničenosti poslovanja - za razliku od bolnica, koje uz duže rokove naplate, nemaju i rizik nenaplate potraživanja i nastavka kontinuiranog poslovanja.

*Cjenovni rizik*

Daljnji rizik za poslovanje Grupe je stalno snižavanje cijena lijekova s liste lijekova HZZO-a i administrativno određivanje cijena lijekova i marži. Da bi smanjila ovaj rizik, Grupa se orijentirala na proširenje assortimenta na proizvode koji nisu zakonski limitirani u pogledu cijene proizvoda.

*Valutni rizik*

Značajno mjesto u finansijskim rizicima ima valutni rizik vezan uz nabavu robe koja se djelomično ostvaruje na inozemnom tržištu, iz čega proizlazi izloženost riziku promjene tečaja stranih valuta vezanih uglavnom uz euro. Društvo većinu prihoda ostvaruje na domaćem tržištu u hrvatskim kunama. Svi krediti su kunski te s ove osnove nema izloženosti valutnom riziku.

*Kamatni rizik*

Kamatni rizik Grupe proizlazi iz primljenih i danih dugoročnih i kratkoročnih kredita, u uvjetima promjenjive kamatne stope. Krediti odobreni po promjenjivim stopama izlažu Grupu riziku kamatne stope novčanog toka. Krediti odobreni po fiksnim stopama izlažu Grupu riziku fer vrijednosti kamatne stope.

Grupa ima dio imovine koja ostvaruje prihod od kamata te su prihodi Grupe i novčani tok iz ulagačkih aktivnosti ovisni o promjenama tržišnih kamatnih stopa.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

**IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA**

Medika d.d. kao tvrtka uvrštena na službeno tržište Zagrebačke burze primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja koji su donijeli Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga i Zagrebačka burza. Kodeks je objavljen na web stranicama Zagrebačke burze. U poslovnoj 2018. godini Društvo je u bitnom dijelu pratilo i primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom. Manja odstupanja od pojedinih preporuka Kodeksa obrazložena su u Godišnjem upitniku koji Društvo objavljuje na web stranici Zagrebačke burze, dostavlja HANFA-i te objavljuje na vlastitim web stranicama.

Glavni elementi sustava unutarnje kontrole i upravljanja rizikom koji se odnose na finansijsko izvještavanje uključuju:

- Odgovarajuću organizacijsku strukturu na svim razinama sa raspodjelom dužnosti i definiranim razinama ovlasti
- Unutarnje kontrole integrirane u poslovne procese i aktivnosti
- Sveobuhvatan set računovodstvenih politika i procedura koje se odnose na pripremu godišnjeg izvješća u skladu s Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja usvojenim od strane Europske unije

Društvo se ne nalazi u odnosu uzajamnog dioničarstva s drugim društvima, nema vrijednosnih papira s posebnim pravima kontrole, niti vrijednosnih papira s ograničenjima prava glasa. Nema slučajeva u kojima bi finansijska prava iz vrijednosnih papira bila odvojena od držanja tih papira.

*Struktura korporativnog upravljanja*

Medika je dioničko društvo dualističkog tipa i ima sljedeće organe

- Glavnu skupštinu
- Nadzorni odbor
- Upravu

*Glavna skupština*

Glavna skupština odlučuje o pitanjima određenima Zakonom i Statutom Društva, a između ostalog donosi Statut, odlučuje o upotrebi dobiti, odlučuje o povećanju i smanjenju kapitala, bira i razrješuje članove Nadzornog odbora, daje razrješnice članovima Uprave i Nadzornog odbora, imenuje vanjskog revizora i obavlja ostale poslove sukladno Zakonu i Statutu Društva.

*Nadzorni odbor*

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova Društva i u tu svrhu pregledava i ispituje poslovne knjige i dokumentaciju Društva. Nadzorni odbor imenuje Upravu Društva te daje suglasnost na neke odluke Uprave kao što su strateški planovi, planovi poslovanja, finansijska izvješća i značajnije investicije. Nadzorni odbor podnosi Glavnoj skupštini izvješće o obavljenom nadzoru vođenja poslova Društva te daje prijedloge odluka Glavnoj skupštini. Nadzorni odbor sastoji se od sedam članova. U pravilu se redovne sjednice Nadzornog odbora sazivaju jednom u tri mjeseca. O važnim i neodložnim pitanjima Nadzorni odbor može odlučivati na sjednicama koje se održavaju telefonskim putem. Trajanje mandata članova Nadzornog odbora regulirano je Statutom Društva te traje do zaključenja Glavne skupštine na kojoj se odlučuje o davanju razrješnice za treću (3.) poslovnu godinu nakon njihova izbora u Nadzorni odbor, ne računajući poslovnu godinu u kojoj su izabrani.

Nadzorni odbor čine: gđa. Ružica Vađić, predsjednik, g. Damjan Možina, potpredsjednik, članovi: g. Nikica Gabrić, g. Mihael Furjan, g. Oleg Uskoković, gđa. Sanja Palić i gđa. Gracijela Balaban.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA (nastavak)**

**Uprava**

Uprava utvrđuje planove poslovanja i kontrolira realizaciju, koordinira aktivnosti pojedinih organizacijskih dijelova Društva i njihovu usklađenost s tekućim potrebama i planovima poslovanja, izvješćeće Nadzorni odbor o tijeku poslova, rentabilnosti poslovanja, značajnijim poslovima i drugo u skladu s odredbama Statuta.

Uprava Medike je jednočlana: g. Jasminko Herceg, Direktor, samostalno i pojedinačno zastupa tvrtku, vodi poslovanje Društva.

**Revizorski odbor**

Revizorski odbor osnovan je odlukom Nadzornog odbora. Rad Revizorskog odbora reguliran je Zakonom o reviziji, Zakonom o trgovačkim društvima, Zakonom o računovodstvu i drugim propisima. Mandat Revizorskog odbora usklađen je s trajanjem mandata Nadzornog odbora.

Revizorski odbor čine: gđa. Ružica Vađić, predsjednik, g. Oleg Uskoković i g. Dalibor Briški.

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE**

Nefinancijsko izvješće u nastavku pripremljeno je prema Smjernicama za izvješćivanje o nefinancijskim informacijama Europske komisije.

**Opis poslovanja Grupe Medika**

Medika d.d. (u dalnjem tekstu Medika ili Društvo), utemeljena 1922. godine, je najstarija i vodeća veledrogerija u Hrvatskoj, čija je temeljna djelatnost prodaja i skladištenje te distribucija humanih i veterinarskih lijekova, medicinskih proizvoda, opreme i stomatoloških pomagala, dijetetskih, kozmetičkih, higijenskih i drugih proizvoda namijenjenih zdravstvenom tržištu.

Društvo opskrbljuje ljekarne, zdravstvene ustanove, bolnice, domove zdravlja, ambulante, ordinacije, veledrogerije i specijalizirane prodavaonice najširim assortimanom proizvoda.

Društvo u vlasništvu ima 100% udjela u Zdravstvenoj ustanovi (ZU) Ljekarne Prima Pharme i društvu Primus nekretnine d.o.o.

ZU Ljekarne Prima Pharme ima u 100%-nom vlasništvu ZU Ljekarne Delonga i ZU Ljekarne Ines Škoko te pridruženo društvo ZU Ljekarne Jagatić u kojoj ima 49% udjela.

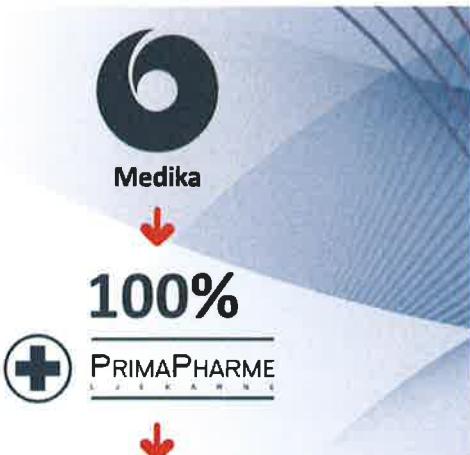
**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Opis poslovanja Grupe Medika (nastavak)**

## Grupa Medika

Medika je vlasnik 100% udjela u Zdravstvenoj ustanovi **Ljekarne Prima Pharme**, koje imaju:



Grupa Medika prodaju ostvaruje kroz kanale veleprodaje i maloprodaje koji su detaljnije objašnjeni u nastavku. Veleprodaja se ostvaruje u Društvu, dok se maloprodaja ostvaruje kroz Grupu Prima Pharme.

### Veleprodaja

Unutar veleprodajnog kanala kupci Medike podijeljeni su u nekoliko segmenata, a to su:

- Ljekarne
- bolnice
- ostalo (domovi zdravlja, poliklinike, stomatološke ordinacije i poliklinike, veterinarske ambulante i farme, druge veledrogerije)

Financijski podaci o segmentima nalaze se u bilješći 6 financijskih izvještaja.

### Prodajni assortimani u veleprodaji

Medika u svom prodajnom programu ima širok spektar proizvoda koji su podijeljeni u nekoliko assortimana koji su opisani u nastavku.

### *Farmaceutika*

Farmaceutika čini veliku većinu prihoda u poslovanju Društva i nudi najširu paletu farmaceutskih preparata domaćih i stranih proizvođača. Zahvaljujući tome kupcima su dostupni lijekovi prisutni na europskom i svjetskom tržištu.

Unutar prodajnog assortimana farmaceutike Medika vrši i izvanredni unos i uvoz lijekova koji podrazumijeva unos i uvoz lijekova koji inače nemaju odobrenje za stavljanje u promet u Republici Hrvatskoj.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Veleprodaja (nastavak)**

**Prodajni assortimani u veleprodaji (nastavak)**

**Farmaceutika (nastavak)**

Suglasnost za izvanredno unošenje ili uvoz lijeka izdaje Agencija za lijekove i medicinske proizvode (HALMED) u slučajevima da se radi o medicinski opravданoj potrebi, radi zaštite zdravlja ljudi, za istraživačke svrhe, za farmaceutska ispitivanja, za neklinička ispitivanja, za slučaj elementarnih nepogoda ili drugih izvanrednih stanja i za nužne slučajeve pojedinačnog liječenja lijekom koji je na vlastitu odgovornost propisao doktor medicine ili doktor dentalne medicine koji provodi liječenje.

***Medicinski proizvodi i specijalistika***

Medicinski proizvodi čine jedan od najopsežnijih prodajnih assortiman Društva. Paletu različitih programa čine klinička i laboratorijska dijagnostika, hemodializa, kardijalna kirurgija, oftalmologija, ortopedija, medicinski potrošni materijal, zavojni i sanitetski materijal, dezinfekcijski materijal te ostali medicinski programi. Uz stalno praćenje ponude njeguje se pravilo da proizvodi moraju zadovoljavati najstrože kriterije suvremene medicine.

***Dijjetetika i kozmetika***

Dijjetetika i kozmetika obuhvaćaju široki assortiman proizvoda, ponajprije bezreceptnih lijekova, kozmetike, robe široke potrošnje, visokokvalitetne dijetetike i dermatološke kozmetike.

***Stomatologija***

Društvo je unutar ovog assortimana jedan od najvećih distributera opreme, lijekova i materijala za stomatološku i Zubotehničku djelatnost.

Trajna stručna izobrazba zaposlenika sastavni je dio strategije razvoja ovog prodajnog assortimana. Znanje o novim proizvodima i programima te svladavanje inovativnih vještina djelatnicima Društva olakšava svakodnevne prodajne aktivnosti. Time su krajnjim korisnicima u svakodnevnoj praksi omogućene kvalitetnije informacije o uporabi novih stručnih tehnika i tehnologija.

***Veterina***

Širina palete prodajnog assortimana Društva očituje se u ponudi preparata domaćih i stranih proizvođača.

Kupci ovog assortimana su veterinarske stanice i ambulante, farme i veterinarske ljekarne te ostali poslovni subjekti registrirani za promet veterinarskim lijekovima i veterinarsku djelatnost.

Uvozni preparati registrirani za domaće tržište dostupni su u službama nabave i prodaje Društva, što uključuje i interventni uvoz veterinarskih lijekova za krajnje korisnike.

**Logistika**

Usluge skladištenja, manipulacije robom i distribucije kupcima osnovna su djelatnost Medike u koju kontinuirano ulažemo nove tehnologije i radne procese.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Veleprodaja (nastavak)**

**Logistika (nastavak)**

Ukupan broj skladišnih prostora iznosi 36,900 m<sup>2</sup>. Logistički centar Zagreb mjesto je gdje se odlučuje o nabavi i distribuciji, dok se u moderno ustrojenim distributivno skladišnim centrima u Osijeku, Rijeci i Splitu organizira skladištenje i distribucija.

**Maloprodaja**

Prodaja se u maloprodajnom kanalu odvija kroz poslovanje ljekarničkih jedinica Grupe Prima Pharm koja posluje u 80 ljekarničkih jedinica.

Ljekarnička djelatnost osigurava opskrbu i izradu lijekova te opskrbu medicinskih proizvoda pučanstvu, zdravstvenim ustanovama i drugim pravnim osobama te zdravstvenim radnicima koji obavljaju privatnu praksu. Pod opskrbom lijekovima i medicinskim proizvodima podrazumijeva se promet istih na malo. Osim opskrbe lijekovima i medicinskim proizvodima pod ljekarničkom djelatnošću podrazumijeva se i opskrba homeopatskim proizvodima, opskrba dječjom hranom i dijetetskim proizvodima, opskrba kozmetičkim i drugim sredstvima za zaštitu zdravlja određenim općim aktom Hrvatske ljekarničke komore te savjetovanje u vezi propisivanja, odnosno pravilne primjene lijekova, medicinskih, homeopatskih i dijetetskih proizvoda.

**Poslovno okruženje i konkurenca**

U djelatnosti trgovine na veliko lijekovima i medicinskim proizvodima najveći udjel na tržištu imaju četiri najveće veledrogerije (Phoenix Farmacija, Medika, Medical Intertrade i Oktal Pharma). Medika Grupa se iz konkurenциje izdvaja veličinom tržišnog udjela, širinom prodajnog asortimana te najvećom mrežom ljekarni u zemlji.

Značajan utjecaj na poslovanje društava u djelatnosti trgovine na veliko lijekovima i medicinskim proizvodima ima dugi rok naplate potraživanja od kupaca, pogotovo u dijelu koji se odnosi na kupce u okviru sustava HZZO-a. Time je značajan udio obrtnog kapitala Grupe imobiliziran, što značajno utječe na novčani tok i mogućnost Grupe za pravovremeno podmirivanje vlastitih obveza. Budući da se direktno ili indirektno radi o potraživanjima od državnih institucija, naplatu potraživanja ne bi trebalo promatrati kao rizik nenaplate. To posredno povećava potrebu za dodatnim financiranjem, što znači i dodatne troškove poslovanja.

Političko okruženje također značajno utječe na poslovanje veledrogerija. Najavljuvane reforme zdravstvenog sustava u budućnosti, koje bi za posljedicu imale promjene sustava i modela zdravstvenog osiguranja te promjene njihova financiranja, mogle bi pozitivno utjecati na naplatu potraživanja.

Ljekarnička djelatnost obavlja se u sklopu osnovne mreže zdravstvene djelatnosti sukladno posebnome zakonu (demografski i geografski kriterij) u ljekarnama i ljekarničkim depoima. Ukidanjem definiranih kriterija za otvaranjem ljekarni značajno bi se utjecalo na širenje ljekarničke mreže. Zbog zakonskih ograničenja, širenje ljekarničke mreže može se ostvariti jedino akvizicijama što je i jedan od strateških ciljeva Grupe Medika.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Poslovno okruženje i konkurenca (nastavak)**

*Ciljevi poslovanja u kratkom roku:*

- Jedan od najvažnijih ciljeva je zadržati stabilan udjel na tržištu i lidersku poziciju
- Vertikalna integracija odnosno širenje vlastite prodajne mreže i dalje je imperativ ukupnog razvoja Grupe Medika i jedan od strateških ciljeva. Povećanjem broja kvalitetnih ljekarni u svojem vlasništvu, Grupa Medika povećava tržišni potencijal, a time i ukupnu vrijednost kompanija u Grupi
- Kako bi zadržala lidersku poziciju, u Grupi je prijeko potrebno kontinuirano raditi na širenju asortimana i razvoju novih usluga
- Unaprjeđenje i implementacija novih logističkih rješenja što se postiže automatizacijom procesa izdavanja robe odnosno integracijom WMS sustava (Warehouse Management System).

Za ostvarenje operativnih ciljeva Grupe u 2018. godini pogledati poglavje o Rezultatima sustava upravljanja politike kvalitete pod točkom 4. na stranici 16.

**Grupa Medika i odnos prema kupcima**

*Medika d.d.i odnosi prema kupcima*

Društvo tijekom svakodnevnih aktivnosti nastoji osluškivati sadašnje i buduće potrebe kupaca i poslovnih partnera te pravovremeno ispuniti njihove zahtjeve. Usmjereno na kupca pokazuje se i u aktivnostima koje su dodatna vrijednost našoj osnovnoj djelatnosti.

a) Promotivne aktivnosti

Promotivne aktivnosti za svoj osnovni cilj imaju pozicioniranje tvrtke u poslovnom okruženju:

- informiranje korisnika na sve dostupne načine
- korisnike podržavati u korištenju usluga Društva pružanjem kvalitete kao prioritetnog cilja
- ponudom dodatnih usluga i sadržaja kupcima približiti neke nove vještine i alate koje mogu koristiti u svom poslovanju
- praćenje, mjerjenje i stalno unapređivanje razine zadovoljstva kupaca temeljni je odraz kvalitete usluga

Suradnja s Hrvatskom ljekarničkom komorom te Hrvatskim farmaceutskim društvom odvija se kroz projekte istih u koje je Medika aktivno uključena između ostalog angažmanom svojih zaposlenika.

Suradnja s Hrvatskom komorom dentalne medicine rezultira sudjelovanjem Društva na svim stručnim skupovima u njihovoj organizaciji te objavom oglasa i promotivnih članaka stručnim časopisima u izdanju Komore.

Medika je u svojim javnim objavama usmjerena prema stručnoj javnosti stoga su i objave oglasa brenda vezane za stručne publikacije, Glasnik Hrvatske ljekarnička komore, Farmaceutski glasnik (stručni časopis Hrvatskog farmaceutskog društva), te u stručnom časopisu za lijekove i medicinske proizvode Pharmabiz.

WEB stranice Medike namijenjene su prije svega stručnoj javnosti i na njima je predstavljena osnovna djelatnost Društva, te se najavljuju svi događaji koji pružaju dodanu vrijednost kupcima.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Grupa Medika i odnos prema kupcima (nastavak)**

*Medika d.d.i odnosi prema kupcima (nastavak)*

b) Edukacija

Društvo posebnu pozornost pridaje informiranju svojih partnera i kupaca o novim programima zdravstvenog sustava. Prezentacijama i posjetima korisnicima, kompetentni i profesionalni djelatnici informiraju sadašnje i potencijalne kupce o standardnim i novim proizvodima.

Edukacija za ljekarne, doktore dentalne medicine i veterinare dodana je vrijednost našoj osnovnoj djelatnosti kojom im približavamo novosti iz struke te razmjenjujemo poslovna iskustva.

*Grupa Prima Pharm i odnos s pacijentima*

Sve ljekarne savjetuju na temu pravilne primjene lijekova, što znači kada pacijent dođe s problematičnom ili novo propisanom terapijom, s njim se odradi savjetovanje i dobije pisanu uputu plana ljekarničke skrbi (kako koristiti koje lijekove, koje parametre pratiti, koje životne navike promijeniti i slično).

U ljekarnama postoje savjetovališta za reproduktivno zdravlje ili dijabetes koja na raspolaganju imaju educirane zaposlenike koji su spremni odgovoriti na pitanja pacijenata po potrebi i po dolasku. Također, plan savjetovališta po ljekarni objavljuje se i na Internet stranicama ZU Ljekarne Prima Pharm, a i voditelj ljekarne sloboden je odrediti dan za savjetovanje i koncept prema danim uputama.

Edukacijski timovi magistara farmacije podijeljeni su u timove za tri područja: javnozdravstvene akcije, letci za pacijente te razvoj ljekarni savjetovališta i klinička farmacija. Pokrenut je projekt Pričajmo o zdravlju u okviru kojeg su našim pacijentima na raspolaganju magistri farmacije koji, u suradnji sa suradnicima liječnicima specijalistima iz različitih biomedicinskih područja, uz posebno prilagođeni program nude individualno savjetovanje i edukativne materijale, ovisno o ciljanoj temi.

**Grupa Medika i odnos sa dobavljačima**

Suradnja s dobavljačima trgovačke robe, materijala ili usluga ugovara se na temelju dobivenih ponuda, dokumentacije dobavljača i napravljene procjene.

Predmet nabave Grupe Medika su:

- Trgovačka roba – proizvod dobavljača kojeg Grupa Medika nabavlja i nepromijenjenog proslijedi svojim kupcima, odnosno prodaje krajnjem kupcu u ljekarničkim jedinicama. Odnosi se na lijekove, medicinske proizvode, veterinarsko-medicinske proizvode, hranu za životinje, pribor za uporabu u veterinarstvu, djelatne tvari, kozmetiku, dodatke prehrani, predmete za opću uporabu, opasne kemikalije, biocide te dječju hranu i opremu.
- Materijali / oprema / sustavi (MOS) – proizvod dobavljača kojeg Grupa Medika nabavlja i koristi u realizaciji proizvoda (materijali za opremanje lijekova, oprema, računalni programi, vozila, sustavi i sl.)
- Usluga – proizvod dobavljača kojeg Grupa Medika nabavlja kao podrška procesu ili proizvodu (npr. usluga čišćenja, najam i sl.).

Proces procjena dobavljača trgovačke robe (ocjenjivanje, praćenje rokova, izrada liste dobavljača prema statusu) uspostavljen je unutar računalnog sustava SAP tijekom 2018. godine u društvu Medika.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Upravljanje rizicima**

Pridržavanje politike i ostvarivanje ciljeva obveza je Uprave i svih zaposlenika te je mjerilo kvalitete našeg poslovanja. Cilj upravljanja rizicima je osigurati Grupi Medika d.d. poslovanje u granicama prihvatljivog rizika i spriječiti nastupanje neprihvatljivih rizika za:

- pacijente (posredni kupci korisnici)
- dobavljače
- zaposlenike
- kupce
- dioničare (vlasnike)
- društvenu zajednicu
- okoliš

Regulatorni zahtjevi upravljanja rizicima su sljedeći:

- Dobra praksa u prometu na veliko lijekovima (DDP); dobra proizvođačka praksa (DPP); ISO 9001; ISO 14001; ISO 50001
- upravljanje rizicima je dio sustava kvalitete, s aktivnim učešćem rukovodećeg osoblja kao i radnika pratećih službi
- upravljanje rizikom u kakvoći lijeka u cijelom životnom ciklusu lijeka (uključuje i DPP)
- planiranje – osiguranje očekivanih rezultata, učinkovitosti, prevencija i smanjenje neželjenih učinaka, ostvarivanje poboljšanja

**Značajniji rizici i upravljanje rizicima**

U dalnjem tekstu navode se značajniji prepoznati rizici u poslovanju te aktivnosti koje se redovito provode kako bi se isti minimizirali.

*Poslovni rizici*

Rizici sukladnosti - neodgovarajuća sukladnost sa zahtjevima regulative

- aktivnosti: praćenje zakonske i druge regulative, procjena usklađenosti područja, proces upravljanja promjenama

Strateški rizici - strateški rizik je rizik gubitka do kojeg dolazi zbog donošenja pogrešnih poslovnih odluka, neprilagodljivosti promjenama u ekonomskom okruženju i slično.

- aktivnosti: izrada strateških smjernica razvoja sa kratkoročnim i srednjoročnim ciljevima, izrada godišnjih planova poslovanja koje odobrava Nadzorni odbor

*Operativni rizici*

Rizik neovlaštenog ulaza u skladišne prostore

- aktivnosti: sustav zaštite objekta i ovlaštenog pristupanja prostorima, vanjski i unutarnji nadzor objekta, zapis / log zaposlenika, posjetitelja, sustava, proces postupanja s krivotvorinama;

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Značajniji rizici i upravljanje rizicima (nastavak)**

*Operativni rizici (nastavak)*

Rizik utjecaja na kvalitetu roba u manipuliraju - neodgovarajući uvjeti zaprimanja / čuvanja lijeka – izloženost vanjskim vremenskim uvjetima – prijem, skladištenje, izdavanje lijeka

- aktivnosti: izvedba objekta – materijali definirane mehaničke otpornosti i stabilnosti, izvedba rampi za prihvat vozila, termo – tehničke instalacije, nadzorni sustav uvjeta u prostorima, proces nadzora mjerne i ostale opreme

Rizik kontaminacije roba - kontaminacija proizvoda različitim vrstama kontaminata i porijekla

- aktivnosti: izvedba objekta – materijali definirane mehaničke otpornosti i stabilnosti, izvedba energetske infrastrukture i atesti, proces održavanja i čišćenja infrastrukture

Sigurnosni rizici - zaštita od požara, zaštita na radu, protupravno djelovanje trećih osoba, utjecaji okoliša

- aktivnosti - edukacija radnika, imenovanje odgovorne osobe za promet i skladištenje opasnih kemikalija, sistemsko pozicioniranje opasnih kemikalija, redovito ispitivanje instalacija, izrada uputa za rad na siguran način, 24 satno dežurstvo, procedure ulaska u tvrtku, tehnička zaštita i videonadzor, kontrola prolaza

Pravna regulativa - visoka i stroga regulacija svih aspekata djelatnosti

- aktivnosti: - uspostava baze svih relevantnih zakona i propisa, praćenje zakonodavstva, redovita provjera internetskih baza podataka strukovnih regulatornih tijela i komora, redovito osvježavanje podataka kako moguće promjene ne bi ugrozile poslovanje, svaki izvršitelj i osobe odgovorne za određeno područje poslovanja moraju samostalno pratiti relevantne zakone i propise, a u slučaju dvojbe konzultirati pravnu službu koja će dati mišljenje, po potrebi uz primjenu načela za rješavanja sukoba zakona.

*Financijski rizici* – financijski rizici su objašnjeni na stranici 2 ovih izvještaja.

**Politika kvalitete i zaštite okoliša**

Sustavno bavljenje pitanjima kvalitete u Društvu počinje 2001. godine kada je pokrenut postupak stvaranja sustava upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001 što je okrunjeno certifikatom 2002. godine. Kroz ispunjenje zahtjeva norme ISO 9001, poslovanje Društva dobilo je novu, snažnu okosnicu za sustavno praćenje učinkovitosti svih poslovnih procesa s posebnim naglaskom na aktivnosti unutar segmenta logistike. Načela dobre distribucijske prakse, s kojima su već bili usklađeni svi logistički procesi Društva, na taj su način primjenjena kroz međunarodno standardiziran format te na način koji omogućava učinkovito praćenje i poboljšavanje procesa i poslovanja.

Koncept sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša Društva temelji se na ideji da proizvodi/usluge visoke prepoznatljive kvalitete lakše pronalaze kupca ili zadržavaju postojećeg.

Društvo prihvata načelo odgovornosti za ispunjavanje zahtjeva koji se odnose na brigu o očuvanju i zaštiti okoliša, te zaštiti zdravlja i sigurnosti zaposlenika.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Politika kvalitete i zaštite okoliša (nastavak)**

Opredijeljenost zaposlenika Društva prema kvaliteti i zaštiti okoliša jedna je od temeljnih vrijednosti našeg poslovanja, potvrđena uključenošću zaposlenika i odlukama Uprave. U Društvu se sustavno upravlja vlastitim učincima na okoliš putem stalnog unapređivanja odnosa prema okolišu, pravovremenim i učinkovitim sprečavanjem mogućih zagađenja, pridržavanjem regulative i nastojanjem na smanjivanju iskorištavanja prirodnih resursa, kao i upoznavanjem svih sudionika u procesima o potrebi stalne brige za okoliš. Utvrđivanjem ciljeva kvalitete i zaštite okoliša te njihovom realizacijom, međunarodne norme i zahtjeve Sustava pretvaramo u praktično djelovanje, istovremeno podržavajući teoriju održivog razvoja i društvene odgovornosti. Politika kvalitete i zaštite okoliša dostupna je svim zainteresiranim stranama putem sredstava komuniciranja dostupnih Društvu. Također je donosimo i na sljedećoj stranici.



## POLITIKA KVALITETE I ZAŠTITE OKOLIŠA

Medika je dioničko društvo koje obavlja djelatnost prometa na veliko (nabava, skladištenje, prodaja i distribucija) humanih lijekova i veterinarsko-medicinskih proizvoda, medicinskih proizvoda, hrane za životinje, pribora za uporabu u veterinarstvu, kozmetike, dodataka prehrani i predmeta za opću uporabu namijenjenih prvenstveno sustavima zdravstvene zaštite i zaštite zdravlja životinja. Medika također obavlja djelatnost proizvodnje humanih lijekova i veterinarsko-medicinskih proizvoda.

Medika d.d. se obvezuje da će:

- primjenjivati važeće hrvatske i europske zakone, norme i preporuke u cijelom području poslovanja,
- voditi sustav upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša na temelju međunarodnih normi ISO 9001, ISO 14001 te zahtjevima Dobre proizvodnjačke prakse i Dobre distribucijske prakse,
- razumjeti sadašnje i buduće potrebe kupaca, ispuniti njihove zahtjeve i nastojati nadmašiti njihova očekivanja,
- neprekidno poboljšavati odnos s kupcima, dobavljačima i društvenom zajednicom,
- uspostaviti djelotvorne i učinkovite procese, te ciljeve kvalitete i zaštite okoliša,
- upravljati rizicima i osigurati lanac sigurnosti opskrbe,
- težiti jedinstvenim rješenjima i automatiziranim sustavima u provođenju procesa koji pridonose brzini opskrbe,
- osigurati uključenost svih zaposlenika u sustav upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša i trajnu edukaciju svih zaposlenika,
- pridržavati se načela odgovornosti za ispunjavanje zahtjeva koji se odnose na brigu o očuvanju i zaštiti okoliša te zaštiti zdravlja i sigurnosti zaposlenika,
- neprekidno poboljšavati odnos prema okolišu, pravovremenim i učinkovitim sprečavanjem mogućih zagadenja, smanjivanjem iskorištavanja prirodnih resursa, kao i upoznavanjem svih sudionika u procesima o potrebi stalne brige za okoliš,
- neprekidno poboljšavati i prilagodavati poslovanje potrebama dobavljača i krajnjih korisnika proizvoda u sustavu zdravstvene zaštite.

Pridržavanje politike i ostvarivanje ciljeva obveza je Uprave i svih zaposlenika te je mjerilo kvalitete našeg poslovanja.

Zagreb, 10.06.2015. **Medika d.d.**  
Sustav upravljanja kvalitetom

ORIGINAL

Direktor

Jasminka Herceg, dipl.oec.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Jasminka Herceg".

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Politika kvalitete i zaštite okoliša (nastavak)**

S obzirom na širinu assortimana proizvoda koje Društvo skladišti i distribuira, a zahvaljujući činjenici da je promet za većinu njih posebno reguliran, Društvo je ishodilo niz certifikata, dozvola i rješenja kojima dokazuje ispunjavanje zahtjeva normi i odgovarajućih zakona i pravilnika kojima je reguliran promet pojedinih vrsta proizvoda.

*Sustav upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša*

Integrirani sustav upravljanja kvalitetom i okolišem temeljen na normama ISO 9001:2015, 14001:2015 i zahtjevima Dobre proizvođačke prakse i Dobre distribucijske prakse, a novost u 2018. je uvođenje norme ISO 50001:2011 za sustav upravljanja energijom.

Zahvaljujući inspekcijskim posjetima različitih državnih ustanova i regulatornih tijela, vanjskim auditima od strane principala i drugih poslovnih partnera te redovnim internim pregledima, sustav je konstantno nadograđivan i usavršavan.

Uspjeh sustava osiguranja kvalitete i zaštite okoliša je sastavni dio općeg poslovnog uspjeha Društva. Integrirani sustav upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša jamči da je Društvo pod nadzorom te da Uprava i vodeće poslovodstvo koriste sustav upravljanja kao objektivni, dokumentiran i mjerljiv alat za planiranje, praćenje ispunjenja i analizu ciljeva, čime se osigurava smanjenje rizika i kontinuirano poboljšavanje.

Odjel kvalitete i Predstavnik uprave za kvalitetu kontinuirano vrše provjere i preglede sustava osiguranja kvalitete te potvrđuju da je upravljanje procesima, nadzor i mjerjenje usklađeno sa ciljevima i politikom zaštite okoliša i o tome redovito izvješćuju Upravu. Najmanje jednom godišnje izrađuje se Izvješće o radu sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša.

Politika kvalitete i zaštite okoliša je prenesena i dostupna svim zainteresiranim stranama, primjerena svrsi / kontekstu organizacije te jasno navodi opredjeljenje za usklađenosnost, poboljšanje i zaštitu okoliša. Nema novih zahtjeva zainteresiranih strana koje imaju utjecaj na sustav kvalitete. Nije promijenjen kontekst organizacije.

**Rezultati sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša**

Tim za upravljanje kvalitetom i zaštitom okoliša održava redovite sastanke te izvješćuje Upravu o aktivnostima koje se poduzimaju u okviru sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša.

Integrirani sustav upravljanja kvalitetom i okolišem temeljen na normama ISO 9001:2015, 14001:2015 i 50001:2011 i zahtjevima Dobre proizvođačke prakse i Dobre distribucijske prakse, održavan je kontinuiranim provođenjem procesa i aktivnostima poboljšavanja. Procesi i pokazatelji kvalitete usklađeni su s Politikom kvalitete. Politika kvalitete je prenesena i dostupna svim zainteresiranim stranama, primjerena kontekstu Društva te jasno navodi opredjeljenje za usklađenosnost, poboljšanje i zaštitu okoliša.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Rezultati sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša (nastavak)**

Neke od ključnih aktivnosti koje su provedene tijekom 2018. godine:

- Potpisani su novi ugovori za pružanje usluga sekundarnog opremanja lijekova te su provedena opremanja lijekova za nove ugovorne suradnje.
- Uspostavljeno je praćenje i provođenje edukacija zaposlenika putem web aplikacije.
- Proces procjena dobavljača roba (ocjenjivanje, praćenje rokova, izrada liste dobavljača prema statusu) uspostavljen je unutar računalnog sustava SAP.
- Revizija dokumentacije Sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša nastavljena i u 2018. godini
- Nastavljeno je sustavno i dokumentirano provođenje validacija / kvalifikacija teretnog prostora dostavnih vozila, skladišnih prostora i rashladnih komora.
- Obnavljanje voznog parka (teretna i osobna vozila) – smanjena prosječna starost voznog parka.
- Završena je implementacija sustava za upravljanje skladišnim poslovanjem (WMS) u DSC Rijeka.
- Završen je projekt nadogradnje i rekonstrukcije sustava klima-ventilacija-grijanja (KVG) u LC Zagreb u cijelom objektu
- Nastavljen je projekt energetske obnove u centru PC Split.
- Uveden je sustav upravljanje prema EN ISO 50001:2011 – sustav za upravljanje energijom
- Pokrenut zahtjev za sufinanciranjem projekata obnovljivih izvora energije preko natječaja pod nazivom „Povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije u uslužnom sektoru (turizam i trgovina“ kojeg je u svibnju 2018 raspisao Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (FZOEU) – prijavljena je izgradnja solarne elektrane na objektu Medike u Osijeku
- Nastavljene su aktivnosti provedbe serijalizacije lijekova u veleprodajama

**Dozvole i rješenja za djelatnost**

Dobivene su nove dozvole za poslovanje Medike d.d.:

- Novi certifikat sustava upravljanja energijom ISO 50001:2011

**Provjera i pregled sustava zasnovani su na vrednovanju i analizi sljedećih aspekata:**

1. Rezultati i izvještaji internih i eksternih auditova

- a) Tijekom 2018. godine proveden je određeni broj internih i eksternih auditova u svim centrima Društva. Uočena su poboljšanja na području praćenja i zatvaranja CAPA (corrective action - preventive action). Sve CAPA prate se kroz pokazatelje kvalitete i redovno se izvješćuje Uprava.  
Kod internih i eksternih auditova, u oba slučaja, tijekom 2018. godine utvrđen je pad broja nesukladnosti što je posljedica održavanja, kontinuiranog poboljšavanja i usklađivanja sustava sa zahtjevima.
- b) U siječnju 2018. godine izrađen je plan audita dobavljača usluga ili materijala od strane Društva te su svi planirani auditni realizirani kroz 2018. godinu.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Rezultati sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša (nastavak)**

Provjera i pregled sustava zasnovani su na vrednovanju i analizi sljedećih aspekata (nastavak):

**2. Status nesukladnosti, korektivnih i preventivnih radnji**

Zamjećeno je smanjenje broja novih nesukladnosti što je posljedica porasta usklađenosti sustava te kontinuiranog provođenja revizije dokumentacije sustava, korektivnih/preventivnih radnji i edukacije zaposlenika.

**3. Reklamacije i povrati kupaca**

Pokazatelji reklamacija i povrata od kupaca su među važnijim pokazateljima. Općenito, trend smanjenja reklamacija posebno se osjetio uvođenjem sustava za upravljanje skladišnim poslovanjem (WMS sustav) i bežičnog sustava izdavanja u distributivnim centrima. U 2018. godini ostvaren je cilj da ukupne reklamacije na razini društva Medika ne prelaze 0,3%.

Zamjetno je smanjenje broja povrata robe od kupaca za cijelo društvo Medika (5%), te je zabilježen prosječan broj povrata u iznosu od 0,52% od ukupnog broja izdanih stavaka (u prethodnom razdoblju 0,55%).

Više od 80% evidentiranih povrata predstavljaju povrati robe od kupaca zbog jednog od sljedećih razloga: krivo naručena roba (greška u narudžbi ljekarne), stare zalihe u dogovoru s komercijalistom, pacijent odustao ili kratak rok.

**4. Ostvarenje kratkoročnih ciljeva (pokazatelji kvalitete)**

Pregled operativnih kratkoročnih ciljeva u poslovanju koji su ostvareni u 2018.:

- izvršene (re)validacije skladišnih i ostalih prostora prema zahtjevima Dobre distribucijske prakse – cilj 100% u godini roka, ostvareno 100%.
- škart materijala u proizvodnji – cilj < 1,0% je ostvaren
- Reklamacije – cilj < 0,30% - ostvaren
- Omjer artikala u defekturi (nedostatak nekog artikla u optjecaju na tržištu) i ukupno izdane stavke - cilj < 7,5% - ostvaren
- prodaja – ostvarenje planiranog prihoda – cilj je ostvaren, postignut je rast prihoda iznad planiranog
- udio tržišta – cilj je održati poziciju tržišnog lidera u 2018. koji je i ostvaren

**5. Praćenje značajnih aspekata okoliša**

Tijekom 2018. godine nastavljene su aktivnosti kao i u prethodnom razdoblju koje su doprinijele:

- Učinkovitijem zbrinjavanju otpada - Smanjenje zagadenja tla – nabavljen je kontejner za privremeno odlaganje opasnog i neopasnog otpada
- Smanjenju emisije ispušnih plinova u zrak obnavljanjem voznog parka (teretna i osobna vozila) – obnovljen je vozni park vozila (dostavna i osobna službena)
- Smanjenju zagadenja voda iz septičke jame – spajanje internih kanalizacija na glavni kolektor Dugopolje
- Racionalizaciji potrošnje električne energije u Splitu (izmejne prateće rasvjete, rasvjete okoliša i fasade zgrade).

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Rezultati sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša (nastavak)**

Provjera i pregled sustava zasnovani su na vrednovanju i analizi sljedećih aspekata (nastavak):

Nastavljen je program energetske obnove na svim lokacijama.

Namjera Uprave je kontinuirano osigurati uporabu suvremenih organizacijskih, tehničkih i tehnoloških rješenja u radu i nadzoru te spriječiti moguća onečišćenja i smanjiti ugroženost od negativnih utjecaja poslovanja na okoliš i održivo korištenje resursa.

**6. Interna edukacija zaposlenika**

U 2018. godini provedene su sve edukacije sukladno planu te programu kontinuirane edukacije, a također održen je veliki broj neplaniranih edukacija vezanih za sustav kvalitete i zaštite okoliša te kontinuiranih edukacija sukladno izmjenama u dokumentaciji sustava. Neke od najznačajnijih su iz područja:

- Učinkovita komunikacija
- Upravljanje rizicima
- Upravljanje nesukladnostima
- Pakiranje opasnih tvari
- Higijena i odijevanje zaposlenika
- Interni audit
- SAP edukacije (transakcije SAP-a)
- Samomotivacija i motivacija zaposlenika
- Web aplikacija za interne edukacije

Provodenje edukacije novozaposlenih prema utvrđenim temama nastavljeno je u 2018. godini s učestalošću provedbe svaka dva mjeseca. U razmatranom razdoblju provedene su 4 edukacije novozaposlenih sa sljedećim temama:

- Organizacija Medike d.d. i pregled radnih propisa,
- Sustav upravljanja kvalitetom, općenito
- GDP (Dobra praksa u prometu na veliko),
- Upravljanje nesukladnostima i reklamacije proizvoda,
- Krivotvorine,
- Zaštita na radu i zaštita od požara.

Uspostavljeno je praćenje i provođenje edukacija zaposlenika putem web aplikacije.

**7. Rad s korisnicima**

Medika posebnu pozornost pridaje edukaciji za ljekarnike koje je dodatna vrijednost našoj osnovnoj djelatnosti. Cilj nam je približiti novosti iz struke, razmijeniti poslovna iskustva, ali dotaknuti i teme koje su samo naslonjene na struku. Važno je napomenuti kako su svi tečajevi koji su održavani bodovani od strane Hrvatske ljekarničke komore.

Organizirana su i sljedeća stručna predavanja u suradnji s poslovnim partnerima:

- Savjetovanje farmaceuta, Opatija
- Stručni skup inPharma Pharma & Beauty, Zagreb
- Za doktore dentalne medicine: Predavanja „Estetika i preciznost“

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Rezultati sustava upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša (nastavak)**

Provjera i pregled sustava zasnovani su na vrednovanju i analizi sljedećih aspekata (nastavak):

8. Promjene koje mogu imati utjecaj na sustav

Procesi Medike d.d. usklađeni su sa svim pozitivnim zakonskim propisima i to poglavito s onima koje reguliraju promet na veliko lijekova i medicinskih proizvoda odnosno Dobre distribucijske prakse (DDP) i Dobre proizvođačke prakse (DPP) za proces proizvodnje lijekova (sekundarnog opremanja).

Područja / aktivnosti koja imaju utjecaj na sustav upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša:

- utjecaj serijalizacije lijekova uspostavljanje WMS sustava u distributivnom centru Rijeka.
- uvođenje računalnog sustava za provođenje i evidenciju edukacija

**Okolišna pitanja i društveni aspekti poslovanja**

Integrirani sustav upravljanja kvalitetom i okolišem temeljen je na normama ISO 9001:2015 i 14001:2015 te je tijekom 2018. godine proveden prelazak na nove norme te usklađivanje sa novim zahtjevima.

Predstavnik uprave za kvalitetu i zaštitu okoliša koji provodi aktivnosti kako bi se ispunili ciljevi temeljem zahtjeva normi ISO 14001:2015 i ISO 9001:2015 te zahtjeva Dobre proizvođačke prakse i Dobre distribucijske prakse. .

Tijekom 2018. godine uveden je sustav za upravljanje energijom prema normi ISO 50001:2011.

Što se tiče preventivnih mjera, Medika ima planirane godišnje aktivnosti, odnosno planove preventivnih inspekcijskih pregleda, koji se odnose na sve značajne aspekte:

- emisije u zrak
- ispuštanje u vodu
- upravljanje otpadom, posebno opasnim otpadom
- zagađivanje tla

Mjerenja obavljaju ovlašteni mjeritelji.

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Okolišna pitanja i društveni aspekti poslovanja (nastavak)**

**Gospodarenje otpadom**

Medika d.d. donijela je radne upute i postupke kako bi se spriječilo nekontrolirano nastajanje otpada i prevencija nepredvidivih situacija. Sav otpad se prikladno skladišti i odvozi od strane ovlaštenih sakupljača.

Otpad u Grupi Medika nastao i zbrinut tijekom 2018. godine:

<b>Naziv otpada</b>	<b>Količina u t</b>
Tiskarski toneri	0,32
Zauljena voda iz separatora	1,10
Karton	111,75
Folija	16,24
Plastična ambalaža	5,83
Stiropor	1,29
Medicinski hladnjak	0,08
Trgovačka roba	2,25
Akumulator baterija	1,28
Kemikalije	0,08
Citostatik	0,00
Lijekovi	9,84
Mastolov	4,92
Papir	21,42
Tekstil	0,08
FC cijevi	0,05
Klima uređaji	0,87
EE otpad	2,03
Glomazni otpad	4,43
Otpisani lijekovi	0,06

**Skupljanje povrata od kupaca**

U svim ljekarnama Grupe Prima Pharme omogućeno je kupcima (pacijentima) odlaganje starih lijekova koji se nakon toga propisno zbrinjavaju.

Tijekom 2018. godine na zbrinjavanje je predano 1.552 kg starih lijekova koji su prikupljeni u ljekarnama od kupaca (pacijenata).

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Okolišna pitanja i društveni aspekti poslovanja (nastavak)**

**Potrošnja energenata**

Prikaz potrošnje važnijih energenata u Grupi Medika za 2018. godinu:

<b>Godina</b>	<b>gorivo (000'l)</b>	<b>plin (000' kWh)</b>	<b>struja (000'kWh)</b>
<b>2018.</b>	712	887	3.151
<b>2017.</b>	626	1.325	3.073
<b>2016.</b>	558	1.360	2.838

**Zaposlenici**

*Edukacije novih zaposlenika u Grupi Medika*

U društvu Medika d.d. zaposlenici se upoznaju s osnovnim radno-pravnim propisima i internim aktima, organizacijom rada, zaštitom na radu tijekom inicijalne edukacije novih zaposlenika (detaljnije o edukaciji novih zaposlenika u društvu Medika d.d. pogledati na str.17 ovih izvještaja). Provode se kontinuirane edukacije vezane za standarde kvalitete, zaštitu na radu, osobni razvoj te stručne edukacije.

U Grupi Prima Pharm također se kontinuirano održavaju edukacije za sve zaposlenike između ostalog i o upravljanju poslovnim procesima te upravljanju ljudima u organizaciji.

U Grupi Prima Pharm također je organiziran program pod nazivom Talent pool. To je dvogodišnji program razvoja mladih talenata u koji su uključeni zaposlenici procijenjeni potencijalima za rast, razvoj i preuzimanje novih, odgovornijih uloga u budućnosti te koji promiču vrijednosti zdravstvene ustanove. Cilj programa je razvijanje kompetencija upravljanja ljudima u organizaciji, pružanje šire slike upravljanja poslovnim procesima, usvajanje znanja iz različitih područja poslovanja te dijeljenje najboljih iskustava i praksi među ljekarnama i regijama. Talent pool je kontinuiran i strateški način razvoja zaposlenika Grupe Prima Pharm te će se provoditi i u narednim godinama.

Nastava je organizirana u jednodnevnim ili dvodnevnim modulima tijekom 18 mjeseci koji obrađuju različite teme poput:

- Vođenje tima
- Financije i kontroling
- Pravni okvir kadrovske službe
- Centralna nabava
- Prodajna akademija za ljekarnike

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Okolišna pitanja i društveni aspekti poslovanja (nastavak)**

**Zaposlenici (nastavak)**

*Ostvarenje prava zaposlenika*

Na dan 31.12.2018. godine u društvu Medika d.d. je 12 zaposlenica na rodiljnom ili roditeljskom dopustu.

Roditeljski dopust koriste i očevi, te je 6 zaposlenika koristilo unatrag nekoliko godina roditeljski dopust.

U Grupi Prima Pharme 34 zaposlenice su na rodiljnom ili roditeljskom dopustu.

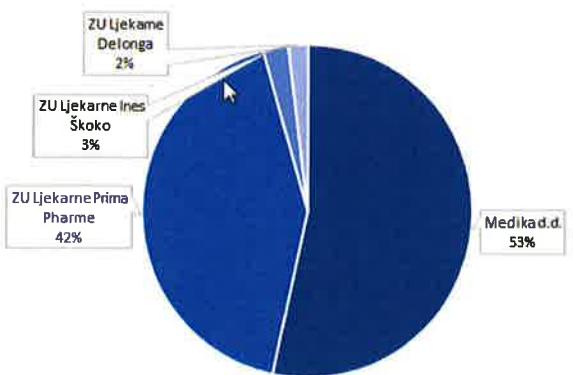
*Zapošljavanje osoba s invaliditetom te poticanje zapošljavanja mladih*

Grupa Medika ima 11 osoba upisanih u Očevidnik osoba s invaliditetom (70% i više oštećenja) te veći broj zaposlenika s manjim postotkom utvrđenog tjelesnog oštećenja.

Također, Grupa Medika koristi mjeru poticanja zapošljavanja mladih od 30 godina na neodređeno vrijeme te je zaposleno 109 zaposlenika za koje se opisana olakšica koristi.

*Struktura zaposlenika na 31. prosinac 2018. godine:*

- Broj zaposlenih u Grupi Medika
  - Medika Grupa – 821 zaposlenih, od toga:
    - Medika d.d. – 438 zaposlenih
    - ZU Ljekarna Prima Pharme – 347 zaposlenih
    - Ljekarna Ines Škoko – 20 zaposlenih
    - ZU Delonga – 16 zaposlenih



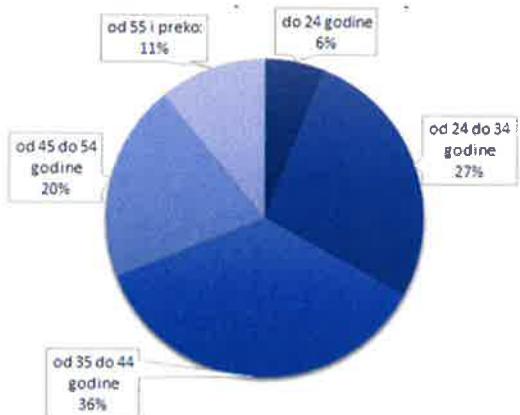
**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

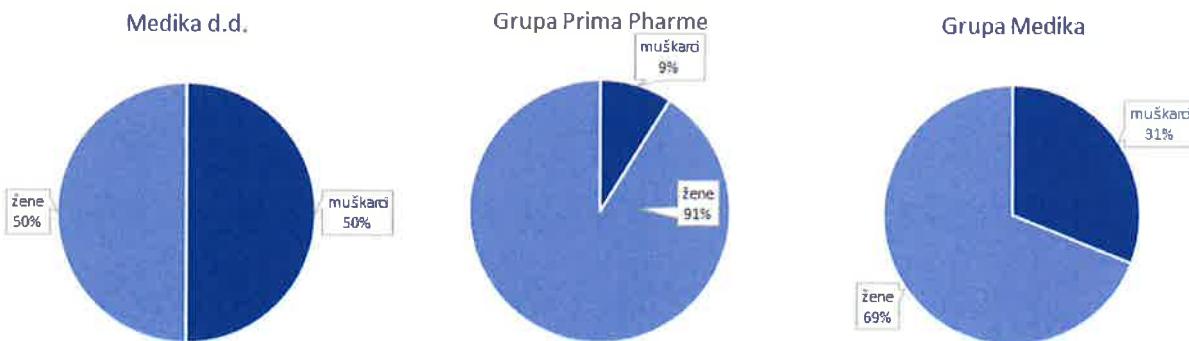
**Okolišna pitanja i društveni aspekti poslovanja (nastavak)**

**Zaposlenici (nastavak)**

- Dobna struktura zaposlenika u Grupi Medika na 31. prosinac 2018. godine:



- Omjer muškaraca i žena u Medika Grupi:



- Visokoobrazovani stručnjaci u Medika Grupi:

- U Medika d.d. – 108 visokobrazovanih zaposlenika (25% od ukupnog broja zaposlenih)
- U Grupi Prima Pharme – 194 visokobrazovanih zaposlenika (51% od ukupnog broja zaposlenika)
- Žene u upravljačkoj strukturi (u postotku) u Medika Grupi: 40%, od toga:
  - Medika d.d. – 20%
  - Grupa Prima Pharme – 67%

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

---

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Okolišna pitanja i društveni aspekti poslovanja (nastavak)**

**Zaposlenici (nastavak)**

*Sigurnost na radu i zaštita zdravlja*

Sukladno Zakonu o zaštiti na radu svi novi zaposlenici prolaze obuku vezano za zaštitu na radu te zaštitu od požara vezano uz sljedeće oblasti: siguran rad, požarni minimum, evakuacija i spašavanje.

Provode se i specifične obuke zaštite na radu u skladu za posebnim zahtjevima radnog mjeseta, a to su:

- Osposobljavanje za rad s opasnim kemikalijama
- Osposobljavanje za rukovanje viličarem
- Osposobljavanje za skladištenje i promet zapaljivih tekućina i plinova

Tijekom 2018. godine bilo je 13 ozljeda na radu na razini Grupe.

Također, osim obveznih zdravstvenih pregleda vezanih uz uvjete radnog mjeseta, svim zaposlenicima se omogućuje obavljanje sistematskog pregleda na trošak poslodavca svake druge godine.

*Stipendiranje studenata i suradnja s Farmaceutsko-biokemijskim fakultetom*

U namjeri da se budućim mladim kolegama s Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta približi ljekarničku djelatnost i prije samog završetka studija, te osigura podršku prema odabranom zanimanju, Grupa Prima Pharme redovito raspisuje natječaje za stipendije. Tijekom 2018. godine 5 studenata je primalo stipendiju. Završetkom studija stipendiranim studentima se pruža prilika zaposlenja u ZU Ljekarne Prima Pharme (u dalnjem tekstu Ustanova).

Ustanova posljednjih godina redovito stoji na raspolaganju Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu i studentskoj udruzi CPSA u svim idejama i projektima koji za cilj imaju približavanje studentskih klupa, recepturama naših ljekarni. Time kroz stručna znanja djelatnika, temeljne vrijednosti i otvorenosti prema novim smjerovima ljekarništva Ustanove cilj je spajati mladost i iskustvo.

Osim podrške projektima, kongresima, natjecanjima studenata, studentima je omogućeno i prisustvovanje internim edukacijama te projektima koji se provode na razini Ustanove. Time ih se nastoji upoznati sa stvarnom ljekarnom, ljekarnikom i ljekarništvom koje ih čeka po završetku studija.

Projekti na kojima je Ustanova sudjelovala:

- Kongres studenata farmacije i medicinske biokemije Hrvatske
- Natjecanje u marketinškim vještinama
- Dani karijera

Kao potpisnik Ugovora o stručnom osposobljavanju koji je Ustanova sklopila s Farmaceutsko-biokemijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, studentima su na raspolaganje stavljenе stručne, motivirane i zainteresirane magistre čija je uloga u svojstvu mentora prenijeti najbolje od stvarne ljekarničke prakse.

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA (nastavak)**

**NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE (nastavak)**

**Okolišna pitanja i društveni aspekti poslovanja (nastavak)**

**Zaposlenici (nastavak)**

*Odnos sa sindikatom*

U Mediki d.d. organizirana je sindikalna podružnica Medika, Sindikata trgovine Hrvatske / SSSH. Društvo ima korektnu suradnju sa sindikalnim povjereništvom, u okviru zakonskih obveza i ovlasti. U ZU Ljekarnama Prima Pharme također je organizirana sindikalna podružnica Nezavisni sindikat HUS „ZU Ljekarne Prima Pharme“.

I Društvo i Ustanova imaju izabrano Radničko vijeće, koje prema zakonskim ovlastima štiti i promiče interes radnika, savjetovanjem, suodlučivanjem ili pregovorima s poslodavcem o pitanjima važnim za položaj radnika, te se Društvo i Ustanova prije donošenja određenih odluka u skladu sa zakonskim obvezama savjetuje s Radničkim vijećem.

**Anti-korupcijske mjere**

Medika d.d. kao tvrtka uvrštena na službeno tržište Zagrebačke burze primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja koji su donijeli Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga i Zagrebačka burza kao što je detaljnije objavljeno na stranici 3 ovih izvještaja. U poslovnoj 2018. godini Društvo je u bitnom dijelu pratilo i primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom, a to se odnosi i na ugrađene mjere protiv korupcije.

Također, usvojeni Pravilnik od radu Društva i povezanih društava kao i drugi usvojeni pravilnici u društвima Grupe Medika, imaju ugrađene odredbe koje se odnose na pravila ponašanja i etiku zaposlenika kojim se uređuju i pitanja podmićivanja i korupcije te se periodički održava edukacija za zaposlenike vezano za sprečavanje sukoba interesa, suzbijanje korupcije te pravilima etičkog ponašanja zaposlenika.

Potpisao u ime Uprave 21. ožujka 2019. godine:

Jasminko Herceg  
*Direktor*

  
3 **Medika d.d.**  
ZAGREB Capraška 1

**IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE I NADZORNOG ODBORA**

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna osigurati da konsolidirani finansijski izvještaji za svaku finansijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja koje je usvojila Europska Unija („MSFI“), tako da daju istinitu i objektivnu sliku finansijskog stanja i rezultata poslovanja grupe Medika („Grupa“) za to razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvata načelo nastavka poslovanja pri izradi konsolidiranih finansijskih izvještaja.

Pri izradi konsolidiranih finansijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako materijalno značajno odstupanje obznani i objasni u konsolidiranim finansijskim izvještajima; te
- da se konsolidirani finansijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno prepostaviti da će Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati finansijski položaj Grupe, kao i njezinu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Uprava ima odgovornost podnijeti Nadzornom odboru svoj godišnji izvještaj, zajedno sa konsolidiranim finansijskim izvještajima. Nakon toga Nadzorni odbor mora odobriti godišnje konsolidirane finansijske izvještaje za njihovo podnošenje na usvajanje Glavnoj skupštini dioničara.

Finansijski izvještaji na stranicama 33 do 89 su odobreni od strane Uprave za predaju Nadzornom odboru na dan 21. ožujka 2019. godine te su dolje potpisani kako bi to potvrdili.

Potpisao u ime Uprave 21. ožujka 2019. godine:

Jasminko Herceg  
Direktor

  
**Medika** d.d.  
ZAGREB Capraška 1

## IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Dioničarima društva Medika d.d. i ovisnih društava,

### Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

#### Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja društva Medika d.d., Zagreb („Društvo“) i ovisnih društava („Grupa“), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na 31. prosinca 2018. godine, konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala i rezervi i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2018. godine i njegovu finansijsku uspješnost te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija („MSFI“).

#### Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima („MRevS“). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe („IESBA Kodeks“) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Društvo upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu; MBS 030022053; uplaćen temeljni kapital: 44.900,00 kuna; članovi uprave: Branislav Vrtačnik, Marina Tonžetić, Juraj Moravek, Dražen Nimčević; poslovna banka: Zagrebačka banka d.d., Trg bana Josipa Jelačića 10, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2360000-1101896313; SWIFT Code: ZABAHR2X IBAN: HR2723600001101896313; Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2340009-1110098294; SWIFT Code: PBZGHR2X IBAN: HR3823400091110098294; Raiffeisenbank Austria d.d., Petrinjska 59, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2484008-1100240905; SWIFT Code: RZBHHR2X IBAN: HR1024840081100240905.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, poznat i pod nazivom „Deloitte Global“, pravnu osobu osnovanu prema pravu Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (izvorno, „UK private company limited by guarantee“) i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata. DTTL i svaki njegov član su pravno odvojeni i samostalni subjekti. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi [www.deloitte.com/hr/o-nama](http://www.deloitte.com/hr/o-nama).

**IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)****Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)****Ključna revizijska pitanja**

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

<b>Ključno revizijsko pitanje</b>	<b>Kako smo revizijom razriješili ključno revizijsko pitanje</b>
<b>Kompleksnost prihoda</b>	
<p><i>Pogledati bilješku 5 i 6 uz konsolidirane financijske izvještaje na stranicama 63 do 65.</i></p> <p>Prihod je jedna od važnih mjera kojom se ocjenjuje uspješnost poslovanja Grupe. Postoji rizik da su prihodi iskazani u višem iznosu od onog koji je Grupa ostvarila.</p> <p>Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode, robu ili usluge u redovnom poslovanju Grupe. Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za porez na dodanu vrijednost, procijenjene povrate, rabate i diskonte. Prihodi se priznaju kada su obveze isporuke zadovoljene prijenosom kontrole obećane robe ili usluga na kupca.</p> <p>S obzirom na moguće posljedice netočno obračunanih prihoda iz transakcija, kao i nerealiziranih transakcija prihoda, zaključili smo da su prihodi jedno od ključnih pitanja kojem smo se posvetili u reviziji.</p>	<p>Naš pristup reviziji sastojao se od testiranja informacijskog sustava i primjene dokaznih postupaka kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Ocijenili smo relevantane informacijske sustave te ustroj i operativnu učinkovitost kontrola nad procesom dohvaćanja i evidentiranja transakcija prihoda. U ovom dijelu angažirali smo naše stručnjake za informatičku tehnologiju i informacijske sustave kao pomoć u reviziji automatskih kontrola.</li><li>• Dokaznim postupcima koje smo primijenili, ocijenili smo da su prihodi koji su evidentirani stvarno nastali. Na temelju uzorka potvrđili smo prihode po pojedinim kupcima tako da smo potvrđili početna i završna stanja te plaćanja kroz godinu za navedene kupce. Na gore spomenutom uzorku uskladili smo promet s evidentiranim prihodom odabralih kupaca.</li><li>• Ispitivanjem u sklopu dokaznih postupaka ocijenili smo da su kupcima odobravani te adekvatno evidentirani ugovoreni popusti.</li></ul>

**IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)****Ključna revizijska pitanja (nastavak)****Vrednovanje potraživanja od kupaca**

*Pogledati bilješku 18 uz konsolidirane finansijske izvještaje na stranicama 75 do 78.*

Značajan rizik Grupe je dugo razdoblje naplate potraživanja od kupaca, većinom zdravstvenih ustanova čije financiranje ovisi o Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje.

Bruto potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2018. godine iznose 1.168.963 tisuća kuna, a rezerviranja evidentirana radi očekivanog kreditnog gubitka iznose 14.415 tisuće kuna.

Potraživanja od kupaca početno se priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere po amortiziranom trošku uporabom metode efektivne kamatne stope i ispravlja za očekivane kreditne gubitke.

Očekivani kreditni gubitak procjenjuje se ovisno o djelatnosti kupca, a na temelju povijesnih podataka, trenutnog i očekivanog stanja likvidnosti zdravstvenog sustava Republike Hrvatske, kao i specifičnih procjena Sektora prodaje za pojedine kupce ovisno o trenutnom stanju na tržištu i nemogućnosti naplate od strane istih.

Zbog značajnosti, složenosti i mogućeg velikog utjecaja navedenih prosudba na finansijske izvještaje te visokog iznosa potraživanja od kupaca, ovo je jedno od ključnih pitanja kojem smo se posvetili u našoj reviziji.

U sklopu revizije primjenili smo sljedeće dokazne postupke:

- ocijenili smo prvu primjenu MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ u finansijskim izvještajima Društva;
- stekli smo razumijevanje procesa u subjektu koji se odnose na izračunavanje i knjiženje očekivanog kreditnog gubitka na potraživanja od kupaca. Također smo pomno pregledali strukturu dospijeća potraživanja da bismo ocijenili iznos očekivanog kreditnog gubitka koji je utvrđen za određenog kupca;
- ocijenili smo opravdanost stope očekivanog kreditnog gubitka i prepostavki koje su primjenjene prilikom razvoja modela očekivanih kreditnih gubitaka.

**IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)****Ključna revizijska pitanja (nastavak)****Vrednovanje goodwilla i s njim povezane nematerijalne imovine (licence za obavljanje ljekarničke djelatnosti)***Pogledati bilješku 15 uz konsolidirane finansijske izvještaje na stranicama 72 i 73*

<p>Goodwill i s njim povezana nematerijalna imovina (licence za obavljanje ljekarničke djelatnosti) iskazana je u konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju s obzirom na to da proizlazi iz akvizicijski orientirane naravi Grupe. Kako je propisano važećim računovodstvenim standardima, Uprava jednom godišnje provjerava nadoknadivost knjigovodstvene vrijednosti goodwilla i nematerijalne imovine koja se odnosi na licence za obavljanje ljekarničke djelatnosti.</p>	<p>U testiranju umanjenja vrijednosti goodwilla i s njim povezane nematerijalne imovine (licence za obavljanje ljekarničke djelatnosti) usmjerili smo se na ključne pretpostavke uprave. U postupku potvrđivanja vjerodostojnosti pretpostavki na kojima se temelji izračunavanje diskontnih stopa i drugih pretpostavki ugrađenih u model pomogli su nam interni stručnjaci.</p>
<p>Procjena se izvodi metodom diskontiranog tijeka novca. Kako je navedeno u bilješci 15, postoji nekoliko osjetljivih ulaznih podataka koji se temelje na procjeni, među kojima su:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• rast prihoda, uključujući tržišna kretanja i povećanje prometa</li><li>• operativna marža i</li><li>• diskontne stope primjenjene u projekcijama budućeg tijeka novca</li><li>• terminalna stopa rasta</li></ul> <p>S tim u skladu, testiranje umanjenja vrijednosti ove kategorije imovine smatra se jednim od ključnih pitanja revizije.</p>	<p>Revizijski postupci koje smo primijenili obuhvaćaju:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• kritično ocjenjivanje usklađenosti modela koji primjenjuje uprava u izračunavanju uporabne vrijednosti pojedinih jedinica stvaranja novca sa zahtjevima MRS-a 36 „Umanjenje imovine“</li><li>• potvrđivanje valjanosti ulaznih pretpostavki za izračunavanje diskontnih stopa i zatim ponovno izračunavanje diskontnih stopa i terminalne stope rasta</li><li>• analiziranje projekcija budućeg tijeka novca ugrađenih u modele s ciljem potvrde njihove realnosti, opravdanosti i održivosti s obzirom na makroekonomsko okružje i očekivane buduće rezultate jedinica stvaranja novca</li><li>• ispitivanje preciznosti projekcija Uprave usporedbom projekcija tijeka novca, što je uključilo pretpostavke o rastu prihoda te o operativnoj marži, s rezultatima u proteklim razdobljima.</li></ul>

**IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)****Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)****Ostale informacije**

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća poslovodstva Grupe i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuju li Izvješće poslovodstva i Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja potrebne objave navedene u članku/člancima 21., 22. i 24. Zakona o računovodstvu te sadrži li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije navedene u članku/člancima 22. i 24. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnost to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

1. Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim financijskim izvještajima.
2. Izvješće poslovodstva pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom/člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu.
3. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja pripremljena je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 22. stavkom 1. točkama 3. i 4. Zakona o računovodstvu te uključuje informacije iz članka 22. stavka 1. točaka 2., 5., 6. i 7 i članka 24., stavka 2.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njegova okruženja stečenog u okviru revizije financijskih izvještaja, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

**Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za financijske izvještaje**

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima , i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Grupa.

**IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)****Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)****Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja**

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomске odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s financijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o tim konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

## IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

### Izvještavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

#### Ostale obveze izvještavanja propisane Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i Zakonom o reviziji

Glavna skupština Društva nas je imenovala revizorom Društva i Grupe 28. lipnja 2018. godine za potrebe revizije priloženih finansijskih izvještaja. Naš neprekinuti angažman traje ukupno 5 godina te se odnosi na razdoblje 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2018. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim revizorskog odboru Društva 15. ožujka 2019. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerevizionske usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Društvu i društvima pod njegovom kontrolom nismo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge, osim onih usluga koje su objavljene u Godišnjem izvješću.

Partner odgovoran za angažman revizije na temelju koje je sastavljeno ovo izvješće neovisnog revizora je Marina Tonžetić.

  
Marina Tonžetić  
Član Uprave i ovlašteni revizor



Deloitte d.o.o.

21. ožujka 2019. godine  
Radnička cesta 80,  
10 000 Zagreb,  
Republika Hrvatska

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva****KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVATNOJ DOBITI****ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	<b>Bilješka</b>	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
Prihodi	5, 6	3.078.278	2.826.631
Nabavna vrijednost prodane robe	6	(2.786.039)	(2.534.692)
Troškovi zaposlenih	7	(113.831)	(113.751)
Troškovi marketinga i unapređenja prodaje	8	(11.124)	(17.727)
Amortizacija	14, 15	(14.840)	(13.618)
Ostali troškovi poslovanja	9	(110.135)	(110.183)
Ostali (gubici) / dobici – neto	10	(291)	362
<b>Dobit iz poslovanja</b>		<b>42.018</b>	<b>37.022</b>
Financijski prihodi	11	5.343	11.638
Financijski rashodi	11	(8.148)	(12.612)
<b>Neto financijski gubitak</b>		<b>(2.805)</b>	<b>(974)</b>
Udio u dobiti pridruženih društava	16	1.938	1.789
<b>Dobit prije poreza</b>		<b>41.151</b>	<b>37.837</b>
Porez na dobit	12	(7.467)	5.672
<b>Dobit za godinu</b>		<b>33.684</b>	<b>43.509</b>
<b>Ostala sveobuhvatna dobit za godinu</b>		<b>-</b>	<b>-</b>
<b>Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu</b>		<b>33.684</b>	<b>43.509</b>
Zarada po dionici			
- osnovna/razrijedena (u kunama i lipama)	13	<b>1.193,20</b>	<b>1.502,28</b>

**KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU**

**NA DAN 31. PROSINCA 2018.**

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	<u>Bilješka</u>	<u>Na 31. prosinca</u>	
		<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
<b>IMOVINA</b>			
<b>Dugotrajna imovina</b>			
Nekretnine i oprema	14	188.440	190.142
Nematerijalna imovina	15	192.910	189.796
Ulaganja u pridružena društva	16	21.838	21.453
Odgodjena porezna imovina	26	11.370	16.106
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	18	22.653	16.976
		<u>437.211</u>	<u>434.473</u>
<b>Kratkotrajna imovina</b>			
Zalihe	19	346.266	307.213
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	18	1.171.272	1.156.915
Potraživanje za porez na dobit		7.136	3.871
Novac i novčani ekvivalenti	20	28.593	144.785
		<u>1.553.267</u>	<u>1.612.784</u>
<b>Ukupno imovina</b>		<b>1.990.478</b>	<b>2.047.257</b>
<b>GLAVNICA I OBVEZE</b>			
<b>Kapital i rezerve</b>			
Dionički kapital	21	164.399	185.988
Pričuve	22	67.360	67.360
Zadržana dobit i dobit za godinu		219.167	185.483
		<u>450.926</u>	<u>438.831</u>
<b>Dugoročne obveze</b>			
Posudbe	25	6.114	5.785
Odgodjena porezna obveza	26	15.923	15.923
Rezerviranja	27	740	804
		<u>22.777</u>	<u>22.512</u>
<b>Kratkoročne obveze</b>			
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	24	1.244.572	1.214.159
Posudbe	25	270.830	370.875
Rezerviranja	27	1.373	880
		<u>1.516.775</u>	<u>1.585.914</u>
<b>Ukupno glavnica i obveze</b>		<b>1.990.478</b>	<b>2.047.257</b>

**KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA I REZERVI**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	Bilješka	Dionički kapital	Rezerva za reinvestiranu dobit	Pričuve	Zadržana dobit i dobit za godinu	Ukupno
<b>Stanje 1. siječnja 2017.</b>		183.181	4.529	67.278	200.040	455.028
<b>Sveobuhvatna dobit za godinu</b>						
Dobit za godinu		-	-	-	43.509	43.509
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		-	-	-	-	-
<b>Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu</b>		-	-	-	<b>43.509</b>	<b>43.509</b>
<b>Transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici</b>						
Povećanje temeljnog kapitala	21	4.529	(4.529)	-	-	-
Otpuštanje vlastitih dionica	21	1.620	-	-	-	1.620
Stjecanje vlastitih dionica	21	(3.342)	-	-	-	(3.342)
Isplata dividende	23	-	-	-	(57.984)	(57.984)
Prijenos	22	-	-	82	(82)	-
<b>Ukupne transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici</b>		<b>2.807</b>	<b>(4.529)</b>	<b>82</b>	<b>(58.066)</b>	<b>(59.706)</b>
<b>Stanje 31. prosinca 2017.</b>		<b>185.988</b>	-	<b>67.360</b>	<b>185.483</b>	<b>438.831</b>
<b>Stanje 1. siječnja 2018.</b>		185.988	-	67.360	185.483	438.831
<b>Sveobuhvatna dobit za godinu</b>						
Dobit za godinu		-	-	-	33.684	33.684
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		-	-	-	-	-
<b>Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu</b>		-	-	-	<b>33.684</b>	<b>33.684</b>
<b>Transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici</b>						
Stjecanje vlastitih dionica	21	(21.589)	-	-	-	(21.589)
<b>Ukupne transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici</b>		<b>(21.589)</b>	-	-	-	<b>(21.589)</b>
<b>Stanje 31. prosinca 2018.</b>		<b>164.399</b>	-	<b>67.360</b>	<b>219.167</b>	<b>450.926</b>

Bilješke na stranicama 38 do 89 su sastavni dio ovih konsolidiranih finansijskih izvještaja.

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	<b>Bilješka</b>	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
<b>Novčani tok iz poslovnih aktivnosti:</b>			
<b>Dobit za godinu</b>		<b>33.684</b>	<b>43.509</b>
Usklađenja:			
Porez na dobit	12	7.467	(5.672)
Amortizacija	14, 15	14.840	13.618
Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja, neto	9, 18	48.955	50.049
Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine	9, 15	-	705
Vrijednosno usklađenje zaliha	19	5.624	4.504
Nerealizirane tečajne razlike		(1.479)	535
Promjena u rezerviranjima	27	429	(773)
Dobit od prodaje materijalne imovine	10	(755)	(104)
Rashod nematerijalne imovine	15	8	2.207
Prihodi od kamata	11	(5.343)	(11.638)
Rashodi od kamata	11	8.247	12.687
Pripis dobitka pridruženog društva	16	(1.938)	(1.789)
Promjene:			
Smanjenje zaliha		(44.677)	(34.415)
(Povećanje) / smanjenje potraživanja od kupaca i ostala potraživanja		(110.713)	142.165
Povećanje obveze prema dobavljačima i ostale obveze		56.818	20.353
(Smanjenje) / povećanje obveza za dividende	24 /ii/	(12.030)	12.030
<b>Novac generiran poslovanjem</b>		<b>(863)</b>	<b>247.971</b>
Plaćene kamate		(8.689)	(13.288)
Plaćeni porez na dobit		(6.962)	(12.593)
<b>Novčani tok iz poslovnih aktivnosti</b>		<b>(16.514)</b>	<b>222.090</b>
<b>Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti</b>			
Nabava nekretnina i opreme		(7.432)	(5.173)
Primici od prodaje nekretnina i opreme		1.125	1.094
Nabava nematerijalne imovine	15	(5.094)	(5.678)
Stjecanje ovisnog društva umanjeno za stečeni novac	29	-	(736)
Primici od otplate danih kredita		56.144	47.779
Izdaci za dane kredite		(23.460)	(12.099)
Primljene kamate		14.313	2.337
Primici od isplaćenih udjela u dobiti	16	1.553	1.654
<b>Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti</b>		<b>37.149</b>	<b>29.178</b>

Bilješke na stranicama 38 do 89 su sastavni dio ovih konsolidiranih finansijskih izvještaja.

**KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	<b>Bilješka</b>	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
<b>Novčani tok iz financijskih aktivnosti</b>			
Otplate primljenih posudbi		(773.000)	(204.604)
Primici od posudbi		673.000	64.700
Primici od vraćenih depozita		71	-
Otplate financijskog najma		(3.279)	(3.412)
Izdaci za kupovinu vlastitih dionica	21	(21.589)	(3.342)
Otpuštanje vlastitih dionica	21	-	1.620
Isplata dividende		(12.030)	(45.954)
<b>Novčani tok iz financijskih aktivnosti</b>		<b>(136.827)</b>	<b>(190.992)</b>
<b>Neto (smanjenje) povećanje novca i novčanih ekvivalenta</b>		<b>(116.192)</b>	<b>60.276</b>
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		144.785	84.509
<b>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</b>	<b>20</b>	<b>28.593</b>	<b>144.785</b>

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 1 – OPĆI PODACI**

Medika d.d. (u dalnjem tekstu: "Društvo") je dioničko društvo, osnovano u Republici Hrvatskoj. Osnovna djelatnost Društva i njegovih ovisnih društava (zajedno "Grupa") je distribucija farmaceutskih proizvoda na veliko i malo. Sjedište Društva nalazi se u Zagrebu, Capraška 1.

Grupa se sastoji od Društva te ovisnih društava i pridruženog društva.

**Ovisna društva:**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
Zdravstvena ustanova Ljekarne Prima Pharme, Zagreb	100%	100%
- Zdravstvena ustanova Ljekarne Delonga, Zagreb (od svibnja 2007.)	100%	100%
- Zdravstvena ustanova Ljekarne Ines Škoko, Zagreb (od ožujka 2011.)	100%	100%
- Ljekarna Ana Pantelić, Rijeka (stečena i pripojena u 2017. godini.)	-	-
- Zdravstvena ustanova Ljekarne Soline Farm, Biograd na Moru (kupljena i prodana u 2017. godini)	-	-
Primus nekretnine d.o.o., Zagreb	100%	100%

**Pridruženo društvo:**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
Zdravstvena ustanova Ljekarne Jagatić, Zagreb (od studenog 2008.)	49%	49%

Na dan 31. prosinca 2018. godine dionice Društva nalaze se na službenom tržištu Zagrebačke burze. Vlasnička struktura Društva prikazana je u bilješci 21.

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIJIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**

Slijedi prikaz značajnih računovodstvenih politika usvojenih za pripremu ovih konsolidiranih finansijskih izvještaja. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva razdoblja uključena u ove izvještaje, osim tamo gdje je drugačije navedeno.

**2.1 Osnove sastavljanja**

Konsolidirani finansijski izvještaji Grupe sastavljeni su sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske Unije (MSFI). Konsolidirani finansijski izvještaji Grupe izrađeni su primjenom metode povjesnog troška, osim tamo gdje je drugačije navedeno.

Sastavljanje konsolidiranih finansijskih izvještaja sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske Unije (MSFI) zahtijeva upotrebu određenih ključnih računovodstvenih procjena. Također se od Uprave zahtijeva da se služi prosudbama u procesu primjene računovodstvenih politika Grupe. Područja koja uključuju viši stupanj prosudbe ili složenosti, odnosno područja gdje su pretpostavke i procjene značajne za konsolidirane finansijske izvještaje prikazana su u bilješci 4.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIJIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje**

U tekućem razdoblju na snazi su sljedeći standardi, izmjene i dopune postojećih standarda te tumačenja koje je objavio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“) i usvojila ih je Europska unija:

- **MSFI 9 „Financijski instrumenti“**, usvojen u Europskoj uniji 22. studenoga 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine),
- **MSFI 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“** te izmjene MSFI-ja 15 „Datum stupanja MSFI-ja 15 na snagu“, usvojeni u Europskoj uniji 22. rujna 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine),
- **Izmjene MSFI-ja 2 „Plaćanja temeljena na dionicama“** - Klasifikacija i mjerjenje platnih transakcija temeljenih na dionicama, usvojen u Europskoj uniji 27. veljače 2018. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine),
- **Izmjene MSFI-ja 4 „Ugovori o osiguranju“** - Primjena MSFI-ja 9 Financijski instrumenti u sprezi s MSFI-jem 4 Ugovori i osiguranju, usvojene u Europskoj uniji 3. studenoga 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine ili ona u kojima se MSFI 9 „Financijski instrumenti“ prvi put primjenjuje),
- **Izmjene MSFI-ja 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“** - Pojašnjenje MSFI-ja 15 Prihodi od ugovora s kupcima, usvojene u Europskoj uniji 31. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine),
- **Izmjene MRS-a 40 „Ulaganja u nekretnine“** - Prijenos ulaganja u nekretnine, usvojene u Europskoj uniji 14. ožujka 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine),
- **Izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 28 pod nazivom „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2014.-2016.“** proizaše iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28), prvenstveno radi oticanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta, usvojene u Europskoj uniji 7. veljače 2018. godine (izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 28 primjenjuju se na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine),
- **MSFI 22 „Transakcije i predujmovi u stranim valutama“**, usvojen u Europskoj uniji 28. ožujka 2018. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).

Usvajanje navedenih izmjena postojećih standarda i tumačenja nije dovelo do materijalnih promjena u finansijskim izvještajima Grupe.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje (nastavak)**

**Utjecaj početne primjene MSFI-a 9 *Financijski instrumenti***

Grupa je u tekućoj godini primijenila MSFI 9 Financijski instrumenti (izmijenjen u srpnju 2014. godine) i s time povezane izmjene drugih MSFI-eva koji su na snazi za godišnje razdoblje koje počinje na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine. Prijelazne odredbe MSFI-ja 9 omogućuju subjektu da ne prepravlja usporedne podatke što je Grupa iskoristila.

Dodatno, Grupa je usvojila izmjene i dopune MSFI-ja 9 Financijski instrumenti: Objavljivanja koja su se primjenjivale na objave za 2018. godinu.

MSFI 9 uvodi nove zahtjeve za:

- 1) Klasifikaciju i mjerjenje financijske imovine i financijskih obveza,
- 2) Umanjenje financijske imovine, te
- 3) Opće računovodstvo zaštite.

U nastavku su opisani detalji ovih novih zahtjeva kao i njihov utjecaj na konsolidirana financijska izvješća Grupe.

Grupa je primijenila MSFI 9 sukladno prijelaznim odredbama navedenim u MSFI-ju 9.

**(a) *Klasifikacija i mjerjenje financijske imovine***

Datum prve primjene (tj. datum na koji je Grupa procijenila postojeću financijsku imovinu i financijske obveze u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9) je 1. siječnja 2018. godine. Prema tome, Grupa je primijenila zahtjeve MSFI-ja 9 na instrumente koji se i dalje priznaju na dan 1. siječnja 2018. godine i nije primjenjivalo zahtjeve za instrumente koji su se već prestali priznavati na dan 1. siječnja 2018. godine.

Sva priznata financijska imovina koja se nalazi u okviru MSFI-ja 9 treba se naknadno mjeriti po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednost kroz dobit ili gubitak, na temelju poslovnog modela subjekta za upravljanje financijskom imovinom i ugovornih karakteristika novčanog toka financijske imovine.

Posebno:

- dužnički instrumenti koji se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj prikupljanje ugovornih novčanih tokova, a koji imaju ugovorne novčane tokove koji su isključivo plaćanje glavnice i kamate na preostali iznos glavnice, naknadno se mijere po amortiziranom trošku;
- dužnički instrumenti koji se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj prikupiti ugovorne novčane tokove i prodati dužničke instrumente, a koji imaju ugovorne novčane tokove koji su isključivo plaćanje glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice, naknadno se mijere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD);
- sva ostala dužnička ulaganja i vlasnička ulaganja, alocirana u ostale modele ili ukoliko nisu zadovoljili kriterij ugovorenog tijeka novca, naknadno se mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje (nastavak)**

**Utjecaj početne primjene MSFI-a 9 *Financijski instrumenti* (nastavak)**

**(a) Klasifikacija i mjerjenje financijske imovine (nastavak)**

Unatoč gore navedenom, Grupa može pri početnom priznavanju financijske imovine neopozivo odrediti sljedeće:

- Grupa se može neopozivo odlučiti na naknadne promjene fer vrijednosti ulaganja u vlasničku glavnici koje se ne drže radi trgovanja niti kao nepredviđene iznose priznate od strane stjecatelja u poslovnom spajanju, u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (FVOSD opcija);
- Grupa može neopozivo odrediti dužničko ulaganje koje udovoljava amortiziranom trošku ili FVOSD kriterijima koji se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak ako se time eliminira ili značajno smanjuje računovodstvena neusklađenost (FVDG opcija).

U tekućoj godini Grupa ima samo instrumente koji se mjere po amortiziranom trošku.

U slučaju prestanka priznavanja dužničkog ulaganja mjerenoj po FVOSD, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklassificira se iz kapitala u dobit ili gubitak kao usklađenje uslijed reklassifikacije. U slučaju prestanka priznavanja vlasničkog ulaganja za koje je odabrana FVOSD opcija, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti naknadno se prenose u zadržanu dobit.

Dužnički instrumenti koji se naknadno mjeru po amortiziranom trošku ili po FVOSD podlježu umanjenju vrijednosti (pogledati paragraf (b)).

Uprava je pregledala i ocijenila postojeću financijsku imovinu Grupe na dan 1. siječnja 2018. godine na temelju činjenica i okolnosti koje su postojale na taj datum i zaključile da početna primjena MSFI-ja 9 nije imala utjecaj na financijsku imovinu Grupe u pogledu klasifikacije i mjerjenja.

Temeljem provedene analize, Grupa je zaključila kako dani zajmovi ne sadrže klauzule koje bi dovele do pada testa ugovorenog tijeka novca. Dani zajmovi su ugovoreni uz fiksnu kamatnu stopu koja odražava vremensku vrijednost novca. Sukladno navedenom, ne postoje zajmovi koji bi se posljedično mjerili po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

**(b) Umanjenje financijske imovine**

U vezi s umanjenjem vrijednosti financijske imovine, MSFI 9 zahtijeva model očekivanog kreditnog gubitka za razliku od nastalog modela kreditnog gubitka prema MRS-u 39. Model očekivanog kreditnog gubitka zahtijeva od Grupe da uzme u obzir očekivane kreditne gubitke i promjene u tim očekivanim kreditnim gubicima na svaki izvještajni datum kako bi se odrazile promjene kreditnog rizika od početnog priznavanja financijske imovine. Drugim riječima, više nije potrebno da se kreditni događaj dogodi prije priznavanja kreditnih gubitaka.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje (nastavak)**

**Utjecaj početne primjene MSFI-a 9 *Financijski instrumenti* (nastavak)**

**(b) Umanjenje financijske imovine (nastavak)**

Naime, MSFI 9 zahtijeva od Grupe priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka na:

- (1) Dužničke instrumente mjerene naknadno po amortiziranom trošku ili po FVOSD
- (2) Potraživanja za najam,
- (3) Potraživanja od kupaca ugovornu imovinu, i
- (4) Ugovore o financijskom jamstvu na koje se primjenjuju zahtjevi umanjenja prema MSFI-ju 9.

Grupa ima imovinu koju mjeri po amortiziranom trošku.

Konkretno, MSFI 9 zahtijeva od Grupe mjereno rezervacija za očekivane kreditne gubitke za financijske instrumente u iznosu koji je jednak cjeloživotnim očekivanim kreditnim gubicima (ECL) ako se kreditni rizik tog financijskog instrumenta značajno povećao od početnog priznavanja, ako postaje objektivni dokazi o umanjenju te u slučaju kupljene ili nastale kreditno umanjene financijske imovine. Međutim, ako se kreditni rizik na financijskom instrumentu nije značajno povećao od početnog priznavanja (osim za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu financijsku imovinu), Grupa je dužna mjeriti gubitak za taj financijski instrument u iznosu jednakom 12-mjesečnom ECL-u. MSFI 9 također zahtijeva pojednostavljeni pristup za mjereno rezervacija za gubitke u iznosu jednakom cjeloživotnom ECL-u za potraživanja od kupaca, ugovornu imovinu i potraživanja za najam u određenim okolnostima.

Grupa primjenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca.

Pregled utjecaja primjene MSFI-ja 9:

(u tisućama kuna)	<b>MRS 39</b>	<b>MSFI 9</b>	<b>Razlika</b>
	<b>knjigovodstvena vrijednost</b>	<b>knjigovodstvena vrijednost</b>	
Potraživanja od kupaca	0	285	285

Grupa nije knjižila utjecaj MSFI 9 na zadržanu dobit s obzirom da iznos nije značajan.

**(c) Klasifikacija i mjereno financijskih obveza**

Značajna promjena uvedena MSFI-jem 9 u klasifikaciji i mjerenu financijskih obveza odnose se na obračunavanje promjena fer vrijednosti financijske obveze koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika izdavatelja.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje (nastavak)**

**Utjecaj početne primjene MSFI-a 9 *Financijski instrumenti* (nastavak)**

**(c) Klasifikacija i mjerjenje financijskih obveza (nastavak)**

Naime, MSFI 9 zahtijeva da promjene u fer vrijednosti financijske obveze koje se mogu pripisati promjenama kreditnog rizika te obveze budu prikazane u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim u slučaju kada bi priznavanje učinaka promjena kreditnog rizika obveze u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti stvorilo ili povećalo računovodstvenu neusklađenost u dobiti ili gubitku. Promjene u fer vrijednosti koje se mogu pripisati kreditnom riziku financijske obveze se naknadno ne reklasificiraju u dobit ili gubitak, već se prenose u zadržanu dobit kada se financijska obveza prestaje priznavati. Prema MRS-u 39, cjelokupni iznos promjene fer vrijednosti financijske obveze koja se vodi po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak iskazivao se u računu dobiti i gubitka.

Grupa nema financijske obveze koje se mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

**Izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS i usvojene su u Europskoj uniji, ali još nisu na snazi**

Na datum odobrenja financijskih izvještaja bili su objavljeni, ali ne i na snazi sljedeći novi standardi te izmjene postojećih standarda, koje je objavio OMRS i usvojila ih je Europska unija:

- **MSFI 16 „Najmovi”**, usvojen u Europskoj uniji 31. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine)
- **Izmjene MSFI-ja 9 “Financijski instrumenti”** – Predujmovi sa značajkama negativne kompenzacije – usvojen u Europskoj Uniji 22. ožujka 2018. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- **OTMFI 23 „Nesigurnost u vezi s primjenom poreznih pravila na porez na dobit”** – usvojeno u Europskoj Uniji 23. listopada 2018. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).

Grupa je odabrala ne primjenjivati nove standarde, izmjene postojećih standarda i interpretacije prije datuma njihova stupanja na snagu.

Grupa očekuje da primjena novog standarda MSFI 16 Najmovi dovodi do materijalnih promjena financijskih izvještaja u razdoblju Prve primjene standarda. Grupa procjenjuje utjecaj na izvještaj o financijskom položaju u iznosu od 36.875 tisuća kuna priznate vrijednosti imovine s pravom korištenja i obveza po najmu.

Osim navedenog Grupa očekuje da primjene ovih standarda i izmjena postojećih standarda ne dovode do materijalnih promjena financijskih izvještaja u razdoblju Prve primjene standarda.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**Novi standardi te izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS, još neusvojeni u Europskoj uniji**

MSFI-jevi trenutno usvojeni u Europskoj uniji ne razlikuju se značajno od propisa koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS), izuzev sljedećih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, koji još nisu usvojeni od strane Europske Unije do datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja (datumi stupanja na snagu navedeni u nastavku odnose se na MSFI-jeve u cjelini):

- **MSFI 14 „Regulativom propisane razgraničene stavke”** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016. godine) - Europska komisija odlučila je postupak preuzimanja ovog prijelaznog standarda odgoditi do objave njegove konačne verzije,
- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju”** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021. godine),
- **Izmjene MSFI-ja 3 “Poslovne kombinacije”** - Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije za koje je datum stjecanja na ili nakon početka prvog godišnjeg izvještajnog razdoblja koje počinje na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine i na stjecanje sredstava do kojih dolazi na ili nakon početka tog razdoblja).
- **Izmjene MSFI-ja 10 „Konsolidirani finansijski izvještaji” i MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima”** - Prodaja odnosno ulog imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata te daljnje izmjene (prvotno određeni datum stupanja na snagu odgođen je do dovršetka projekta istraživanja na temu primjene metode udjela),
- **Izmjene MRS-a 1 “Prezentacija finansijskih izvještaja” i MRS-a 8 “Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama greškama”** – definicija značajnosti (efektivno za godišnja razdoblja počevši na ili nakon 1. siječnja 2020. godine),
- **Izmjene MRS-a 19 „Primanja zaposlenih”** – Izmjene, suženje prava, odnosno isplata iz planova primanja (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- **Izmjene MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima”** - Dugoročna ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke pothvate (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- **Izmjene raznih standarda zbog „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2015.-2017.”**, proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- **Izmjene Uputa na konceptualni okvir u MSFI standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine).**

Prema procjenama Grupe, primjena navedenih novih standarda i izmjena postojećih standarda ne bi imala značajan materijalni utjecaj na finansijske izvještaje.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.2 Konsolidacija**

*(a) Ovisna društva*

Ovisna društva su sva društva (uključujući strukturirane subjekte) nad kojima Društvo ima kontrolu. Kontrola je postignuta ako Društvo ima prevlast, ako je izloženo ili ima prava u odnosu na varijabilni prinos temeljem svog sudjelovanja u tom subjektu te je sposobno temeljem svoje prevlasti, odnosno moći raspolaganja utjecati na svoj prinos. Ovisno društvo konsolidira se, odnosno prestaje se konsolidirati od trenutka u kojem Društvo stekne, odnosno izgubi kontrolu nad njim.

U finansijskim izvještajima Društva navedena ulaganja iskazana su primjenom metode troška umanjena za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje.

Metoda kupnje koristi se za iskazivanje stjecanja ovisnih društava od strane Grupe. Trošak kupnje mjeri se kao fer vrijednost dane imovine, izdanih glavnih instrumenata te nastalih ili preuzetih obveza na dan kupnje, uvećan za troškove neposredno povezane s kupnjom. Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i potencijalne obveze u poslovnoj kombinaciji inicijalno se mjere po fer vrijednosti na dan stjecanja, neovisno o manjinskom udjelu. Višak troška stjecanja iznad fer vrijednosti udjela Grupe u neto stečenoj imovini ovisnog društva, iskazuje se kao goodwill (bilješka 2.6). Ako je trošak stjecanja manji od fer vrijednosti neto stečene imovine ovisnog društva, razlika se priznaje izravno u računu dobiti i gubitka.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobici od transakcija unutar društava Grupe eliminirani su pri konsolidaciji. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici, osim ako postoji dokazi o umanjenju vrijednosti prenesene imovine. Prema potrebi, računovodstvene politike ovisnog društva izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

*(b) Pridružena društva*

Pridruženim društvima smatraju se društva u kojima Grupa ima između 20% i 50% glasačkih prava, odnosno u kojima ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu. U finansijskim izvještajima Grupe navedena ulaganja iskazana su primjenom metode troška umanjena za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje.

Udio Grupe u dobicima ili gubicima pridruženih društava nakon stjecanja priznaje se u računu dobiti i gubitka, a udio promjena u pričuvama nakon stjecanja priznaje se u pričuvama. Knjigovodstvena vrijednost ulaganja usklađuje se za kumulativne promjene nastale nakon stjecanja. Kada je udio Grupe u gubicima pridruženog društva jednak, odnosno kada nadmašuje vlasnički udio u pridruženom društvu, uključujući sva neosigurana potraživanja koja čine sastavni dio neto ulaganja, Grupa ne priznaje daljnje gubitke, osim ako su za Grupu nastale obveze ili ako su izvršena plaćanja u ime pridruženog društva.

Nerealizirani dobici od transakcija između Grupe i njegovih pridruženih društava eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženim društvima. Jednako tako eliminiraju se i nerealizirani gubici, ukoliko transakcija ne pruža dokaze o umanjenju vrijednosti prenesene imovine. Prema potrebi, računovodstvene politike pridruženih društava izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.3 Izvještavanje o poslovnim segmentima**

Poslovni segment je sastavni dio subjekta koji obavlja poslovne djelatnosti iz kojih može ostvariti prihode i temeljem kojih kod njega nastaju troškovi, čije rezultate poslovanja redovito pregledava glavni donositelj poslovnih odluka subjekta kako bi donio odluku o resursima koje treba raspoređiti na segment i ocijeniti njegovo poslovanje te za koji postoji zasebne finansijske informacije.

**2.4 Strane valute**

*(a) Funkcionalna i izvještajna valuta*

Stavke uključene u finansijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojem članice Grupe posluju (funkcionalna valuta). Konsolidirani finansijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu i izvještajnu valutu Društva i svih članica Grupe, zaokruženo na najbližu tisuću.

*(b) Transakcije i stanja u stranoj valuti*

Transakcije u stranim sredstvima plaćanja prevode se u funkcionalnu valutu tako da se iznosi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju po tečaju na dan transakcije. Dobici ili gubici od tečajnih razlika, koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija i preračuna monetarne imovine i obveza izraženih u stranim valutama, priznaju se u računu dobiti i gubitka. Međutim, ukoliko je dobit ili gubitak od monetarne stavke priznat direktno u rezerve, tada se i svaka komponenta primjene stranih valuta te dobiti ili gubitka treba priznati direktno u rezerve.

Nemonetarna imovina i stavke koje se mijere po povijesnom trošku strane valute ne preračunavaju se po novim tečajevima.

Nemonetarna imovina i obveze denominirane u stranoj valuti prikazane prema povijesnom trošku, preračunate su u funkcionalnu valutu upotrebom tečajne liste važeće na dan transakcije.

**2.5 Nekretnine i oprema**

Nekretnine i oprema iskazani su po povijesnom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Povijesni trošak uključuje trošak koji je izravno povezan sa stjecanjem imovine.

Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će Grupa imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenog dijela prestaje se priznavati. Svi ostali troškovi investicijskog i tekućeg održavanja terete račun dobiti i gubitka u finansijskom razdoblju u kojem su nastali.

Zemljište i imovina u pripremi se ne amortiziraju. Amortizacija ostale imovine obračunava se primjenom pravocrtnе metode u svrhu alokacije troška te imovine tijekom njenog procijenjenog korisnog vijeka uporabe. Amortizacija se obračunava za svako sredstvo sve do potpune amortizacije sredstva.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.5 Nekretnine i oprema (nastavak)**

Procijenjeni korisni vijek uporabe je kako slijedi:

Građevinski objekti	10 - 40 godina
Oprema	2 - 20 godina

Rezidualna vrijednost imovine predstavlja procijenjeni iznos koji bi Grupa trenutno dobila od prodaje imovine umanjen za procijenjeni trošak prodaje u slučaju da je imovina dosegla starost i stanje koje se očekuje na kraju vijeka trajanja imovine. Rezidualna vrijednost imovine je nula ako Grupa očekuje da će ju koristiti do kraja njenog vijeka trajanja. Rezidualna vrijednost imovine i korisni vijek uporabe pregledavaju se na svaki datum izvještavanja i po potrebi usklađuju.

U slučaju da je knjigovodstveni iznos imovine veći od procijenjenog nadoknadivog iznosa, razlika se otpisuje do nadoknadivog iznosa (bilješka 2.7).

Dobici i gubici nastali prodajom određuju se usporedbom prihoda i knjigovodstvene vrijednosti sredstva i uključuju se u ostale dobitke / (gubitke) - neto u računu dobiti i gubitka.

**2.6 Nematerijalna imovina**

*(a) Goodwill*

Goodwill nastaje prilikom stjecanja ovisnog društva i predstavlja razliku između fer vrijednosti troška stjecanja i fer vrijednosti udjela Grupe u neto prepoznatljivoj imovini stečenog ovisnog društva na dan stjecanja.

Zasebno iskazan goodwill godišnje se provjerava zbog umanjenja vrijednosti te se iskazuje po trošku stjecanja umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti goodwilla se ne uklidaju. Goodwill se za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti alocira na jedinice stvaranja novca, ili skupine jedinica stvaranja novca, za koje se očekuje da će imati koristi od poslovnog spajanja u kojem je nastao goodwill. Svaka jedinica stvaranja novca, ili skupina jedinica stvaranja novca, na koju se goodwill alocira predstavlja najnižu razinu unutar Grupe na kojoj Uprava prati goodwill za interne potrebe.

Svaka dobit i svaki gubitak uslijed svodenja na fer vrijednost iskazuju se kroz dobit ili gubitak.

Dobici i gubici od prodaje poslovnog subjekta uključuju knjigovodstvenu vrijednost goodwilla koja se odnosi na prodani subjekt.

*(b) Licence*

Troškovi Grupe nastali stjecanjem licenci za obavljanje ljekarničke djelatnosti, bez kojih je nemoguće obavljati samu djelatnost ljekarništva, kapitaliziraju se do iznosa za koji su vjerojatne buduće ekonomske koristi. Navedene licence se amortiziraju ovisno o vijeku trajanja, koji se kreće u rasponu od pet godina do neograničenog vijeka. Procjene umanjenja vrijednosti vrše se godišnje.

*(c) Software*

Licence za software kapitaliziraju se na temelju troškova stjecanja i troškova koji nastaju dovođenjem software-a u radno stanje. Ovi troškovi amortiziraju se tijekom njihovog korisnog vijeka uporabe u razdoblju od 5-10 godina.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.6 Nematerijalna imovina (nastavak)**

*(d) Ostala prava*

Ostala prava su iskazana po povjesnom trošku, imaju ograničen vijek uporabe i iskazuju se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom kako bi se alocirao trošak ostalih prava tijekom njihovog procijenjenog vijeka uporabe (5 godina).

**2.7 Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine**

Godišnje se ispituje umanjenje vrijednosti imovine koja ima neograničen korisni vijek uporabe i koja se ne amortizira. Imovina koja se amortizira pregledava se zbog umanjenja vrijednosti kada događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najniži nivo kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tok (jedinice stvaranja novca). Nefinancijska imovina, osim goodwilla, za koji je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

**2.8 Financijski instrumenti**

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u izvještaju o finansijskom položaju Grupe kada Grupa postane strana ugovornih odredbi instrumenta.

Financijska imovina i financijske obveze početno se mjeri po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi koji se mogu izravno pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine i finansijskih obveza (osim financijske imovine i finansijskih obveza koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak) dodaju se ili odbijaju od fer vrijednosti financijske imovine ili finansijskih obveza, prema potrebi, pri početnom priznavanju. Transakcijski troškovi koji se mogu izravno pripisati stjecanju financijske imovine ili finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak priznaju se odmah u dobiti i gubitku.

**Financijska imovina**

Do 31. prosinca 2017. godine Grupa je svoju finansijsku imovinu klasificirala kao potraživanja od kupaca i ostala potraživanja osim ulaganja u ovisna i pridružena društva (bilješka 2.2). Klasifikacija je ovisila o svrsi za koju je finansijska imovina stečena prilikom početnog priznavanja (MRS 39).

Sukladno MSFI-ju 9, sva priznata finansijska imovina naknadno se u cijelosti mjeri po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, ovisno o poslovnom modelu i karakteristikama ugovorenih tijekova novca finansijske imovine.

Od 1. siječnja 2018. godine Grupa klasificira svoju finansijsku imovinu u kategoriju koja se mjeri po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, a u sklopu poslovnog modela koji ima za cilj naplatiti ugovorene novčane tokove i po kojem se priljev novca ostvaruje isključivo po osnovi otplate glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice (MSFI 9).

Na svaki datum izvještavanja Grupa procjenjuje postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti finansijske imovine. Provjera umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i po kreditima opisana je u bilješci 2.11.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.8 Financijski instrumenti (nastavak)**

**Financijska imovina (nastavak)**

Financijska imovina predstavlja nederativivnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjem koja ne kotira na aktivnom tržištu. Iskazana je u okviru kratkotrajne imovine, osim imovine s dospijećem dužim od 12 mjeseci nakon datuma izvještaja o financijskom položaju. Takva se imovina klasificira kao dugotrajna imovina.

Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu samo kad je isteklo ugovorno pravo na novčane priljeve po predmetnom sredstvu ili kad financijsko sredstvo i gotovo sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad njim većim dijelom prenosi na drugi subjekt. Ako Grupa ne prenosi niti zadržava gotovo sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom i ako i dalje ima kontrolu nad prenesenom imovinom, priznaje svoj zadržani udjel u imovini te povezanu obvezu u iznosima koje eventualno mora platiti. Ako Grupa zadrži većim dijelom sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom nad prenesenom financijskom imovinom, ta imovina nastavlja se priznavati, uz istovremeno priznavanje osiguranog zajma s naslova ostvarenih priljeva.

Kod prestanka priznavanja, odnosno isknjiženja cijelog financijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i zbroja primljene naknade i potraživanja za naknadu te kumulativne dobiti odnosno kumulativnog gubitka iskazanog u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i akumuliranog u glavnici prenosi se u dobit ili gubitak.

*(i) Amortizirani trošak i metoda efektivne kamatne stope*

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška dužničkog instrumenta i raspoređivanja prihoda od kamata tijekom relevantnog razdoblja.

Za financijsku imovinu, osim kupljene ili nastale kreditno umanjene financijske imovine (tj. imovine koja je kreditno umanjena prilikom početnog priznavanja), efektivna kamatna stopa je stopa koja točno diskontira procijenjene buduće novčane primitke (uključujući sve naknade i bodove plaćene ili primljene koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijskih troškova i ostalih premija ili diskonta) isključujući očekivane kreditne gubitke, kroz očekivani vijek dužničkog instrumenta, ili, gdje je prikladno, kraće razdoblje, na bruto knjigovodstvene vrijednosti dužničkog instrumenta pri početnom priznavanju. Za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu financijsku imovinu, efektivna kamatna stopa uskladena s kreditom izračunava se diskontiranjem procijenjenih budućih novčanih tokova, uključujući očekivane kreditne gubitke, na amortizirani trošak dužničkog instrumenta pri početnom mjerenu.

Amortizirani trošak financijske imovine je iznos po kojem se financijski instrument mjeri pri početnom priznavanju umanjeno za otplate glavnice i uvećano za kumulativnu amortizaciju, koristeći metodu efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospijeća, uskladenog za bilo koji gubitak. Bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine je amortizirani trošak financijske imovine prije uskladivanja za bilo koji gubitak.

Prihodi od kamata priznaju se primjenom metode efektivne kamatne stope za dužničke instrumente koji se naknadno mjeru po amortiziranom trošku. Za financijsku imovinu, osim za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu financijsku imovinu, prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine, osim za financijsku imovinu koja je kasnije postala kreditno umanjena.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.8 Financijski instrumenti (nastavak)**

**Financijska imovina (nastavak)**

*(i) Amortizirani trošak i metoda efektivne kamatne stope (nastavak)*

Za financijsku imovinu koja je kasnije postala kreditno umanjena, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na amortizirani trošak financijske imovine. Ako se, u narednim izvještajnim razdobljima, kreditni rizik na kreditno umanjeni financijski instrument poboljša tako da financijski instrument više nije kreditno umanjen, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine.

Za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu financijsku imovinu, Grupa priznaje prihode od kamata primjenom efektivne kamatne stope usklađene kreditnim rizikom na amortizirani trošak financijske imovine pri početnom priznavanju. Izračun se ne vraća na bruto osnovu čak i ako se kreditni rizik financijske imovine naknadno poboljša tako da financijska imovina više nije kreditno umanjena.

Prihodi od kamata priznaju se u računu dobiti i gubitka i uključeni su u stavku "Financijski prihodi - prihodi od kamata" (bilješka 11).

*Umanjenje financijske imovine*

Grupa priznaje rezervacije za očekivane kreditne gubitke od potraživanja od kupaca te dužničke instrumente koji se mjere po amortiziranom trošku. Iznos očekivanih kreditnih gubitaka izračunava se na svaki datum izvještavanja kako bi odražavao promjene u kreditnom riziku od početnog priznavanja pojedinog financijskog instrumenta.

Grupa uvijek priznaje cjeloživotne očekivane kreditne gubitke (ECL) za potraživanja od kupaca temeljem odabranog pojednostavljenog pristupa. Očekivani kreditni gubici na ovu financijsku imovinu opisani su u bilješci 2.11. Grupa trenutno ne usklađuje stopu gubitka za buduće makroekonomске uvjete budući da nije provela analizu utjecaja makroekonomskih čimbenika na povjesne stope gubitka, uključujući vremensku vrijednost novca gdje je to prikladno.

Za dane zajmove Grupa priznaje cjeloživotni ECL-a kada je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Međutim, ako se kreditni rizik na financijskom instrumentu nije značajno povećao od početnog priznavanja, Grupa mjeri gubitak za taj financijski instrument u iznosu jednakom 12-mjesečnom ECL-u.

Cjeloživotni ECL predstavlja očekivane kreditne gubitke koji će proizaći iz svih mogućih događaja neispunjerenja obveza tijekom očekivanog vijeka trajanja financijskog instrumenta. Nasuprot tome, 12-mjesečni ECL predstavlja dio cjeloživotnog ECL-a uslijed vjerojatnosti nastanka statusa neispunjerenja obveza u sljedećih 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

*(i) Značajno povećanje kreditnog rizika*

Prilikom procjene je li kreditni rizik na financijskom instrumentu značajno porastao od početnog priznavanja, Grupa uspoređuje rizik nastanka statusa neispunjerenja obveza na datum izvještavanja s rizikom nastanka statusa neispunjerenja obveza financijskog instrumenta na datum početnog priznavanja. Prilikom ove procjene, Grupa uzima u obzir i kvantitativne i kvalitativne informacije koje su razumne i dostupne, uključujući povjesno iskustvo te koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili angažmana.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.8 Financijski instrumenti (nastavak)**

**Financijska imovina (nastavak)**

*Umanjenje financijske imovine (nastavak)*

*(i) Značajno povećanje kreditnog rizika (nastavak)*

Konkretno, za dane zajmove Grupa se prilikom procjene značajnog pogoršanja kreditnog rizika oslanja na dane kašnjenja. Ukoliko dužnik kasni više od 30 dana, tada Grupa prepostavlja da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Unatoč naprijed navedenom, prepostavlja se da se kreditni rizik na financijskom instrumentu nije značajno povećao od početnog priznavanja ako se utvrdi da financijski instrument ima nizak kreditni rizik na datum izvještavanja. Utvrđeno je da financijski instrument ima nizak kreditni rizik ako:

- Financijski instrument ima niski rizik nastanka statusa neispunjerenja obveza,
- Dužnik ima snažnu sposobnost da podmiri svoje ugovorne obveze u kratkom roku, i
- Nepovoljne promjene ekonomskih i poslovnih uvjeta na duži rok mogu, ali ne moraju nužno, smanjiti sposobnost zajmoprimca da ispunji svoje ugovorne obveze novčanog toka.

Međutim, Grupa trenutno ne koristi pojednostavljenje niskog kreditnog rizika prilikom ocjene značajnog povećanja kreditnog rizika.

Grupa redovito prati učinkovitost korištenih kriterija za utvrđivanje je li došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika i revidira ih kako bi se osiguralo da kriteriji mogu identificirati značajno povećanje kreditnog rizika prije nego što dođe do kašnjenja u plaćanjima.

*(ii) Definicija statusa neispunjerenja obveze*

Činjenice koje predstavljaju slučaj nepodmirenja za potrebe upravljanja unutarnjim kreditnim rizikom su podaci koji su interno razvijeni ili dobiveni iz vanjskih izvora a ukazuju na to da je malo vjerojatno da će dužnik isplatiti svoje vjerovnike, uključujući i Grupu, u cijelosti (bez uzimanja u obzir bilo kojeg kolateralu koje drži Grupa).

*(iii) Kreditno umanjena financijska imovina*

Financijska imovina je kreditno umanjena kada je došlo do jednog ili više događaja koji imaju štetan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove te financijske imovine. Dokaz da je financijsko sredstvo kreditno umanjeno uključuje dostupne podatke o sljedećim događajima:

- značajne financijske poteškoće izdavatelja ili dužnika;
- nastanak statusa neispunjerenja obveza (definirano iznad);
- kada izdavatelj dužniku, zbog financijskih poteškoća dužnika, odobrava istom koncesiju koju inače ne bi uzeo u obzir;
- postaje vjerojatno da će dužnik otići u stečaj ili drugu financijsku reorganizaciju;
- nestanak aktivnog tržišta za određenu financijsku imovinu zbog financijskih poteškoća.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.8 Financijski instrumenti (nastavak)**

**Financijska imovina (nastavak)**

*Umanjenje financijske imovine (nastavak)*

*(iv) Politika otpisa*

Grupa otpisuje financijsku imovinu kada postoje podaci koji ukazuju na to da je dužnik u ozbiljnim financijskim poteškoćama i da nema realnih izgleda za povrat, npr. kada je dužnik stavljen pod likvidaciju ili je u stečajnom postupku. Otpisana financijska imovina i dalje može biti podložna aktivnostima izvršenja u okviru postupaka oporavka Grupe, uzimajući u obzir pravne savjete gdje je to prikladno. Oporavak se priznaje u računu dobiti i gubitka.

*(v) Mjerjenje i priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka*

Mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka je funkcija stope gubitka izračunate u skladu s modelom opisanim u bilješci 2.11. Što se tiče izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjena obveza, za financijsku imovinu ona predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine na datum izvještavanja.

Za financijsku imovinu, očekivani kreditni gubitak se procjenjuje kao razlika između svih ugovornih novčanih tijekova koji dospijevaju u skladu s ugovorom i svih očekivanih novčanih tijekova, diskontirana po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi.

Ako je Grupa mjerila rezervacije za očekivane kreditne gubitke za financijski instrument u iznosu cjeloživotnog ECL-a u prethodnom izvještajnom razdoblju, ali na trenutni datum izvještavanja utvrđuje da uvjeti za cjeloživotni ECL-a više nisu ispunjeni, Grupa mjeri gubitak u iznosu jednakom 12-mjesečnom ECL-u na trenutni datum izvještavanja, osim za imovinu za koju je korišten pojednostavljeni pristup (potraživanja od kupaca).

Grupa priznaje dobit ili gubitak od umanjenja u računu dobiti i gubitka za sve financijske instrumente s odgovarajućim usklađenjem knjigovodstvenog iznosa kroz račun rezerviranja za gubitke.

**Financijske obveze**

Financijske obveze koje Grupa priznaje jesu obveze prema dobavljačima te posudbe.

Grupa sve financijske obveze mjeri po amortiziranom trošku.

*(a) Obveze prema dobavljačima*

Obveze prema dobavljačima početno se priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere po amortiziranom trošku uporabom metode efektivne kamatne stope.

*(b) Posudbe*

Posudbe se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, posudbe se iskazuju po amortiziranom trošku. Sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka tijekom razdoblja trajanja posudbe, koristeći metodu efektivne kamatne stope.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.8 Financijski instrumenti (nastavak)**

**Financijske obveze (nastavak)**

*(b) Posudbe (nastavak)*

Posudbe se klasificiraju kao kratkoročne obveze, osim ako Grupa ima bezuvjetno pravo odgoditi podmirenje obveze najmanje 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja.

Grupa prestaje priznavati financijske obveze onda, i isključivo onda kada su obveze plaćene, poništene ili istekle. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti isknjižene financijske obveze i plaćene naknade po obvezi za naknadu uračunava se u dobit ili gubitak.

**2.9 Najmovi**

Grupa unajmljuje određene nekretnine i opremu. Najmovi nekretnina i opreme u kojima Grupa snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Financijski najmovi kapitaliziraju se na početku najma prema fer vrijednosti unajmljene nekretnine ili sadašnje vrijednosti minimalne najamnine, ovisno o tome što je niže. Svako plaćanje najma razvrstava se na obveze i financijske rashode kako bi se dobila konstantna stopa na preostalo financijsko stanje. Kamatna komponenta financijskog rashoda tereti račun dobiti i gubitka tijekom razdoblja najma. Nekretnine i oprema kupljeni pod financijskim najmom amortiziraju se po korisnom vijeku upotrebe ili trajanju najma, ovisno o tome što je kraće.

Najmovi u kojima Grupa ne snosi bitan udio rizika i koristi vlasništva klasificiraju se kao operativni najmovi. Plaćanja po osnovi operativnih najmova iskazuju se u računu dobiti i gubitka prema pravocrtnoj metodi u razdoblju trajanja najma.

**2.10 Zalihe**

Zalihe se iskazuju po trošku nabave ili neto očekivanoj prodajnoj vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Trošak nabave sadrži sve troškove vezane za nabavu robe i izračunava se na temelju ponderiranih prosječnih nabavnih cijena. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procjenu prodajne cijene u redovnom tijeku poslovanja umanjenu za varijabilne troškove prodaje. Kontinuirano se obavlja provjera oštećenih zaliha i zaliha kojima je prošao rok upotrebe i za sve takve zalihe priznaje se ispravak vrijednosti zaliha na teret troškova prodane robe.

Zalihe koje nisu imale izlaz unazad godinu, odnosno dvije godine od datuma izvještavanja smatraju se nekurentnim zalihama te se za takve priznaje ispravak vrijednosti. Za zalihe koje nisu imale izlaz unazad godine dana, priznaje se ispravak vrijednosti u iznosu od 50% vrijednosti zaliha, a za zalihe koje nisu imale izlaz unazad dvije godine priznaje se ispravak vrijednosti u iznosu 100% vrijednosti zaliha.

**2.11 Potraživanja od kupaca i po kreditima**

Grupa uvijek iskazuje rezervacije za očekivane kreditne gubitke potraživanja od kupaca u iznosu jednakom cjeloživotnom ECL-u.

Potraživanja od kupaca i po kreditima početno se priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere po amortiziranom trošku uporabom metode efektivne kamatne stope.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.11 Potraživanja od kupaca i po kreditima (nastavak)**

Očekivani gubitak od umanjenja vrijednosti procjenjuje se ovisno o djelatnosti kupca odnosno o djelatnosti primatelja kredita, a na temelju povijesnih podataka, trenutnog i očekivanog stanja likvidnosti zdravstvenog sustava Republike Hrvatske, kao i specifičnih procjena Sektora prodaje za pojedine kupce ovisno o trenutnom stanju na tržištu i nemogućnosti naplate od strane istih.

Nije bilo promjena u tehnikama procjene ili značajnim prepostavkama tijekom tekućeg izvještajnog razdoblja.

Iznosi umanjenja vrijednosti potraživanja iskazuju se u računu dobiti i gubitka u okviru ‘ostalih troškova poslovanja’.

Krediti i potraživanja s dospijećem dužim od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja klasificiraju se kao dugotrajna imovina.

**2.12 Novac i novčani ekvivalenti**

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite kod banaka po viđenju i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće.

**2.13 Dionički kapital**

Dionički kapital sastoji se od redovnih dionica.

Plaćena naknada za kupljene vlastite dionice, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije (umanjene za porez na dobit), umanjuje dioničku glavnici koja se može pripisati dioničarima Društva sve do povlačenja dionica, njihovog ponovnog izdavanja ili prodaje. Kada se takve dionice kasnije prodaju ili ponovno izdaju, svaka primljena naknada, umanjena za sve izravno pripadajuće troškove transakcije kao i učinke poreza na dobit, uključena je u glavnici koja se može pripisati dioničarima Društva.

**2.14 Pričuve**

*(a) Zakonske pričuve*

Zakonske pričuve formiraju se sukladno hrvatskim propisima prema kojima je Društvo dužno u zakonske pričuve unositi dvadeseti dio (5%) dobiti tekuće godine, sve dok te pričuve zajedno s kapitalnom dobiti ne dosegnu visinu od pet posto (5%) temeljnog kapitala. Zakonske pričuve nisu raspodjeljive.

*(b) Ostale pričuve*

Ostale pričuve formiraju se sukladno zakonskim propisima i odlukama Glavne skupštine.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.14 Pričuve (nastavak)**

*(c) Pričuve za vlastite dionice*

Pričuve za vlastite dionice formiraju se sukladno zakonskim propisima i odlukama Glavne skupštine.

**2.15 Porez na dobit**

Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju poreznog zakona koji je na snazi u Republici Hrvatskoj na dan bilance. Uprava povremeno procjenjuje pojedine stavke u poreznim prijavama s obzirom na situacije u kojima su primjenjive porezne odredbe podložne tumačenju te razmatra formiranje rezerviranja, gdje je to prikladno, na temelju očekivanog iznosa koji treba platiti Poreznoj upravi.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći poreznu stopu važeću na dan finansijskih izvještaja i sva usklađenja porezne obveze iz prethodnih razdoblja.

Iznos odgođenog poreza obračunava se metodom bilančne obveze, na privremene razlike između porezne osnovice imovine i obveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti u finansijskim izvještajima. Međutim, odgođeni porez se ne priznaje ako proizlazi iz početnog priznavanja imovine ili obveza u transakciji koja nije poslovno spajanje i koja u vrijeme transakcije ne utječe na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit (porezni gubitak). Odgodena porezna imovina i obveze mjere se poreznim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u razdoblju kada će imovina biti nadoknađena ili obveza podmirena, na temelju poreznih stopa i poreznih zakona koji su, na snazi ili se djelomično primjenjuju na datum izvještavanja.

Odgođena porezna imovina priznaje se do visine buduće oporezive dobiti za koju je vjerojatno da će biti raspoloživa za iskorištenje privremenih razlika.

**2.16 Primanja zaposlenih**

*(a) Obveze za mirovine i ostale obveze nakon umirovljenja*

U toku redovnog poslovanja prilikom isplata plaća Grupa u ime svojih zaposlenika koji su članovi obveznih mirovinskih fondova obavlja redovita plaćanja doprinosa sukladno zakonu. Obvezni mirovinski doprinosi fondovima iskazuju se kao dio troška plaća kada se obračunaju. Grupa nema dodatni mirovinski plan te stoga nema nikakvih drugih obveza u svezi s mirovinama zaposlenika. Nadalje, Grupa nema obvezu osigurati bilo koja druga primanja zaposlenika nakon njihova umirovljenja.

*(b) Dugoročna primanja zaposlenih*

Grupa priznaje obvezu za dugoročna primanja zaposlenih (jubilarne nagrade i starosne otpremnine) ravnomjerno u razdoblju u kojem je nagrada/otpremnina ostvarena, na temelju stvarnog broja godina radnog staža. Obveza za dugoročna primanja zaposlenih uključuje pretpostavke o broju zaposlenih kojima navedena primanja treba isplatiti, procijenjeni trošak navedenih primanja te diskontnu stopu. Otpremnine i jubilarne nagrade koje dospijevaju u razdoblju duljem od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja, diskontiraju se na sadašnju vrijednost.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.16 Primanja zaposlenih (nastavak)**

*(c) Kratkoročna primanja zaposlenih*

Grupa priznaje rezerviranje za nagrade, godišnje odmore i ostale naknade kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza.

Kratkoročne obveze za otpremnine se priznaju kad Grupa prekine radni odnos zaposlenika prije očekivanog datuma umirovljenja ili odlukom zaposlenika da dragovoljno prihvati prekid radnog odnosa u zamjenu za naknadu. Grupa priznaje obveze za otpremnine kada je dokazivo preuzeo obvezu da prekine radni odnos sa sadašnjim zaposlenicima, na osnovu detaljnog formalnog plana bez mogućnosti da od njega odustane ili osigurava otpremnine kao rezultat ponude da potakne dragovoljno raskidanje radnog odnosa.

Kratkoročna primanja zaposlenih uključuju i starosne otpremnine i jubilarne nagrade (iz točke (b) prethodno spomenute), koje će biti isplaćene u razdoblju od 12 mjeseci od datuma izvještavanja.

**2.17 Rezerviranja**

Rezerviranja se priznaju ako Grupa ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu kao posljedicu prošlog događaja, ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveze te ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Kada postoji veći broj sličnih obveza, vjerojatnost da će za njihovo podmirenje biti potreban odljev resursa određuje se njihovim razmatranjem kao cjeline. Rezerviranje se priznaje i kada je mala vjerojatnost odljeva resursa za bilo koju stavku obveza koja se nalazi u istoj kategoriji.

Rezerviranja se mjere po sadašnjoj vrijednosti troškova za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze, korištenjem diskontne stope prije poreza, koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca kao i rizike koji su specifični za navedenu obvezu. Iznos rezerviranja povećava se u svakom razdoblju da se odrazi proteklo vrijeme. Ovo se povećanje prikazuje kao rashod od kamata.

**2.18 Priznavanje prihoda**

Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode, robu ili usluge u redovnom poslovanju Grupe. Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za porez na dodanu vrijednost, procijenjene povrate, rabate i diskonte. Prihodi se priznaju kada su obveze isporuke zadovoljene prijenosom kontrole obećane robe ili usluga na kupca.

*(a) Prihodi od prodaje robe*

Prihod od prodaje robe prizanaje se kada je kontrola nad robom prenesena na kupca, odnosno kada se roba isporuči kupcu. Isporuka je izvršena kada je roba otpremljena na specifičnu lokaciju, rizik zastarjevanja i gubitka prenesen je na kupca, kupac je primio robu sukladno ugovoru i kada Društvo ima objektivan dokaz da su svi uvjeti za prihvatanje robe ispunjeni.

Društvo raspoređuje cijenu transakcije na obvezu isporuke na osnovu relativnih pojedinačnih prodajnih cijena.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 2 – SAŽETAK ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**

**2.18 Priznavanje prihoda**

*(a) Prihodi od prodaje robe (nastavak)*

Prihodi od maloprodaje robe priznaju se u trenutku prodaje robe kupcu. Prihodi od maloprodaje uglavnom se ostvaruju u gotovini ili putem kreditnih kartica. Iskazani prihodi uključuju naknade za kreditne kartice koje se iskazuju u okviru ostalih troškova poslovanja.

*(b) Prihodi od usluga*

Prihodi od usluga priznaju se u obračunskom razdoblju kada je usluga obavljena.

*(c) Financijski prihodi*

Financijski prihodi odnose se na prihode od kamata koji su nastali po osnovi sredstava oročenih kod banaka i kamata po danim kreditima te se priznaju na vremenski proporcionalnoj osnovi koristeći metodu efektivne kamatne stope.

**2.19 Troškovi financiranja**

Troškovi financiranja sastoje se od troška obračunatih kamata na pozajmice, gubitaka od umanjenja vrijednosti financijske imovine i gubitaka od tečajnih razlika. Troškovi od zajmova priznaju se u računu dobiti i gubitka koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Troškovi financiranja koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, se pripisuju trošku nabave toga sredstva sve dok se sredstvo ne stavi u upotrebu.

**2.20 Raspodjela dividendi**

Raspodjela dividendi dioničarima Društva priznaje se kao obveza u financijskim izvještajima u razdoblju u kojem su odobrene od strane Glavne skupštine dioničara Društva.

**2.21 Porez na dodanu vrijednost**

Porezna uprava zahtijeva podmirenje PDV-a na neto osnovi. PDV koji proizlazi iz transakcija prodaje i kupnje priznaje se i iskazuje u izvještaju o financijskom položaju na neto osnovi. U slučaju umanjenja potraživanja za ispravak vrijednosti, gubitak od umanjenja iskazuje se u bruto iznosu potraživanja, uključujući PDV.

**2.22 Zarada po dionici**

Društvo prikazuje podatke o osnovnoj zaradi po dionici za obične dionice. Zarada po dionici se računa dijeleći dobit ili gubitak za godinu primjenjivu za obične dionice, s ponderiranim prosječnim brojem običnih dionica tijekom razdoblja.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 3 – UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM**

**3.1 Čimbenici financijskog rizika**

Aktivnosti koje Grupa obavlja izlažu je raznim financijskim rizicima: tržišnom riziku (koji uključuje valutni rizik, fer vrijednosti kamatne stope, kamatni rizik novčanog toka i rizik ulaganja u vrijednosne papire), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Veledrogerijska i ljekarnička industrija u Republici Hrvatskoj su pod velikim utjecajem države, koja svoju ulogu ostvaruje kroz strogu zakonsku regulativu te sustav financiranja zdravstva. S obzirom na nemogućnosti utjecaja i predviđanja dinamike financiranja od strane države te nemogućnost predviđanja kretanja na finansijskom tržištu, cijelokupno upravljanje rizicima Grupe usmjereno je na minimiziranje, odnosno uklanjanje potencijalnih negativnih efekata na finansijsku poziciju Grupe. Upravljanje rizicima Grupe obavlja Sektor financija Društva, koji u suradnji s ostalim Sektorima Društva identificira, procjenjuje te predlaže mjere za zaštitu od istih.

*(a) Tržišni rizik*

*(i) Valutni rizik*

Grupa većinu prihoda ostvaruje na domaćem tržištu u hrvatskim kunama. Nabavu robe Grupa jednim dijelom ostvaruje na inozemnom tržištu. Zbog toga je Grupa izložena valutnom riziku koji proizlazi iz promjena tečajeva stranih valuta vezanih uglavnom uz euro i može utjecati na buduće poslovne rezultate i novčane tokove. Sektor financija Društva minimizira valutni rizik na način da smanjuje visinu finansijskih obveza ugovorenih u stranim valutama. To se prvenstveno odnosi na posudbe, koje su gotovo u cijelokupnom iznosu ugovorene u kunama te je s ove osnove izloženost valutnom riziku zanemariva. Sektor nabave smanjio je valutni rizik koji proizlazi iz obveza prema inozemnim dobavljačima ugovaranjem valute plaćanja u kunama. Tendencija je da se u budućnosti sa što većim brojem postojećih inozemnih dobavljača ugovori plaćanje u kunama, kako bi valutni rizik proizašao iz transakcija s inozemnim dobavljačima bio minimiziran.

U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2018. godine (bilješka 18, 20, 24, 25), ako bi se EUR smanjio/povećao za 1,0% u odnosu na kunu (2017.: 1,0%), uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, neto dobit za izvještajno razdoblje bila bi za 4.185 tisuća kuna veća/manja (2017.: 3.308 tisuća kuna), uglavnom kao rezultat dobitaka/gubitaka od tečajnih razlika na preračunu iz EUR-a kod obveza prema dobavljačima.

*(ii) Kamatni rizik novčanog toka i rizik fer vrijednosti kamatne stope*

Kamatni rizik Grupe proizlazi iz primljenih kredita. Krediti odobreni po promjenjivim stopama izlažu Grupu riziku kamatne stope novčanog toka. Krediti odobreni po fiksnim stopama izlažu Grupu riziku fer vrijednosti kamatne stope.

Grupa ne koristi derivativne instrumente za aktivnu zaštitu od izloženosti kamatnog rizika novčanog toka i rizika fer vrijednosti kamatne stope, međutim Grupa kontinuirano prati promjene kamatnih stopa. Simuliraju se različite situacije uzimajući u obzir refinanciranje, obnavljanje sadašnjeg stanja kao i alternativno financiranje.

U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2018. godine, da se efektivne kamatne stope na primljene kredite (s promjenjivom kamatnom stopom) povećaju/smanje za 0,10% na godišnjoj razini (2017.: 0,10%), dobit poslije poreza za izvještajno razdoblje bila bi za 87 tisuća kuna manja/veća (2017.: 214 tisuća kuna).

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 3 – UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**

**3.1 Čimbenici financijskog rizika (nastavak)**

*(b) Kreditni rizik*

Kratkotrajna imovina Grupe koja može dovesti do kreditnog rizika sastoji se uglavnom od novčanih sredstava, potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. Grupa nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika. Prodajne politike Grupe osiguravaju da se prodaja obavlja kupcima koji imaju odgovarajuću kreditnu povijest. Glede izloženosti kreditnom riziku, kupci su podijeljeni u tri kategorije: ljekarne, bolnice i ostali kupci. Veći kreditni rizik prisutan je kod ljekarni, jer kod njih postoji rizik ograničenosti poslovanja. S druge strane, bolnice imaju duže rokove naplate, ali nema rizika da se potraživanja neće naplatiti, odnosno nema rizika nastavka kontinuiranog poslovanja. Ostali dio potraživanja od kupaca nije značajan zbog disperzije na vrlo veliki broj kupaca pojedinačno malih stanja. Dio potraživanja od kupaca Grupa osigurava primljenim mjenicama i zadužnicama. Detaljna analiza izloženosti kreditnom riziku te analiza očekivanih kreditnih gubitaka iskazana je u bilješkama 17 i 18.

Za potraživanja od kupaca, Grupa je primijenila pojednostavljeni pristup za mjerjenje gubitka za cjeloživotni ECL.

Grupa ima izloženost prema jednom kupcu iz segmenta bolnica koji čini 22% ukupnih potraživanja od kupaca.

*(c) Rizik likvidnosti*

Razborito upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dostatne količine novca, osiguravanje raspoloživosti financijskih sredstava adekvatnim iznosom ugovorenih kreditnih linija i sposobnost podmirenja svih obveza. Cilj Društva i Grupe je održavanje fleksibilnosti financiranja na način da ugovorene kreditne linije budu dostupne. Sektor finacija Društva redovito prati razinu dostupnih izvora novčanih sredstava. Veliki broj kupaca ili su u vlasništvu države tj. Republike Hrvatske ili su ovisni o njoj pa je Grupa sa strane rizika likvidnosti također ovisna o državi. Nedostatak novčanih sredstava iz razdoblja u razdoblje direktna je posljedica dinamike u kojoj država podmiruje svoje obveze vezane uz zdravstveni sustav. U slučaju produženih rokova plaćanja od strane države, Grupa dogovara produžene rokove plaćanja s dobavljačima. Eventualni nedostatak likvidnosti, nadoknađuje se iz slobodnih kreditnih linija s poslovnim bankama. Na dan 31. prosinca 2018. godine novac i novčani ekvivalenti iznose 28.593 tisuće kuna te Grupa ima 198.700 tisuća kuna slobodnih kreditnih linija koje su po pozivu raspoložive za upravljenje rizikom likvidnosti.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 3 – UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**

**3.1 Čimbenici financijskog rizika (nastavak)**

*(c) Rizik likvidnosti (nastavak)*

Tablica u nastavku prikazuje analizu finansijskih obveza Grupe prema ugovorenim rokovima dospijeća. Navedeni iznosi predstavljaju nediskontirane novčane tokove.

<i>(u tisućama kuna)</i>	<b>Do mjesec dana</b>	<b>Od mjesec dana do godine dana</b>	<b>Između 1-3 godine</b>	<b>Više od 3 godine</b>	<b>Ukupno</b>
<b>31. prosinca 2018.</b>					
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	380.139	864.433	-	-	1.244.572
Posudbe	565	272.118	6.326	-	279.009
 <i>(u tisućama kuna)</i>					
<b>31. prosinca 2017.</b>					
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	448.263	765.662	234	-	1.214.159
Posudbe	90.604	281.785	5.996	15	378.400

Grupa će u 2019. godini podmirivati obveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obveze u skladu s dinamikom naplate potraživanja od kupaca, koja ovisi o likvidnosti ukupnog zdravstvenog sustava.

**3.2 Upravljanje kapitalom**

Ciljevi Grupe prilikom upravljanja kapitalom su očuvanje sposobnosti Grupe da nastavi poslovanje pod pretpostavkom vremenske neograničenosti kako bi omogućila povrat ulaganja dioničarima i koristi ostalim zainteresiranim stranama te da održi optimalnu strukturu kapitala kako bi umanjila trošak kapitala.

Kako bi održala ili uskladila strukturu kapitala, Grupa može mijenjati iznos dividendi koje se isplaćuju dioničarima, izvršiti povrat kapitala dioničarima, izdati nove dionice ili prodati imovinu kako bi smanjila zaduženost.

Grupa nadzire kapital kroz praćenje pokazatelja vlastitog financiranja u finansijskim izvještajima. Ovaj se pokazatelj računa kao omjer ukupnog kapitala i ukupne imovine.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 3 – UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (nastavak)**

**3.2 Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Pokazatelj vlastitog financiranja je kako slijedi:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Ukupni kapital (kapital i rezerve)	450.926	438.831
Ukupna imovina	1.990.478	2.047.257
<b>Pokazatelj vlastitog financiranja</b>	<b>23%</b>	<b>21%</b>

Pokazatelj se u 2018. godini povećao u usporedbi s 2017. godinom te pokazuje da 23% ukupne imovine Grupa financira iz vlastitih izvora. Sukladno tome 77% imovine financirano je iz tuđih izvora (2017.: 79%).

**3.3 Procjena fer vrijednosti**

Smatra se da je nominalna vrijednost potraživanja od kupaca umanjena za ispravak vrijednosti i obveza prema dobavljačima približno jednaka njihovoј fer vrijednosti.

**BILJEŠKA 4 – KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE**

Grupa obavlja procjene koje se kontinuirano vrednuju, a zasnivaju se na iskustvu i drugim čimbenicima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se smatra da su prihvatljiva pod postojećim okolnostima. Grupa izrađuje procjene i stvara pretpostavke vezane za budućnost. Proizašle računovodstvene procjene su, po definiciji, u rijetkim slučajevima izjednačene sa stvarnim rezultatima. U nastavku se navode procjene i pretpostavke koje bi mogle uzrokovati značajan rizik usklađivanja knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza u sljedećoj finansijskoj godini.

*Pretpostavke za određivanje iznosa rezerviranja potraživanja od kupaca*

Zbog značajnosti iznosa potraživanja od kupaca iskazanih u izvještaju o finansijskom položaju, Uprava na temelju analize pojedinih kategorija ove imovine procjenjuje vjerojatnost naplate potraživanja od kupaca odnosno potencijalne gubitke od nenaplate istih. Čimbenici koje Uprava uzima u obzir su: stanje potraživanja od kupaca u ranijim godinama, trenutno i očekivano stanje likvidnosti zdravstvenog sustava Republike Hrvatske, kao i specifična procjena Sektora prodaje za pojedine kupce ovisno o trenutnom stanju na tržištu i njegovom finansijskom položaju.

U odnosu na iskazano stanje na dan 31. prosinca 2018. godine, ako bi se procjena nenaplativosti potraživanja smanjila/povećala za 1%, uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, dobit poslije poreza za izvještajno razdoblje bila bi za 157 tisuća kuna veća/manja u odnosu na iskazanu (2017.: 165 tisuću kuna), odnosno utjecaj u segmentu bolnica iznosio bi 4 tisuće kuna (2017.: 12 tisuća kuna), u segmentu ljekarni 88 tisuća kuna (2017.: 89 tisuće kuna), u segmentu vlastitih ljekarni 2 tisuće kuna (2017.: 3 tisuće kuna) te u segmentu ostalo 63 tisuće kuna (2017.: 64 tisuće kuna).

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 4 – KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)**

*Vijek trajanja nekretnina i opreme*

Utvrđivanje korisnog vijeka imovine temelji se na povijesnom iskustvu sa sličnom imovinom, kao i predviđenim promjenama u gospodarskom okruženju i čimbenicima vezanim za industriju u kojoj Grupa posluje. Primjerenošć procijenjenog korisnog vijeka razmatra se jednom godišnje, ili kad god postoji naznaka značajnih promjena u pretpostavkama.

*Ocjena poslovnog modela*

Klasifikacija i mjerjenje finansijske imovine ovisi o rezultatima provjere ugovorenog tijeka novca i testu poslovnog modela (vidjeti odjeljak finansijske imovine u bilješci 3). Grupa određuje poslovni model na razini koja odražava kako se grupama finansijske imovine upravlja zajedno, kako bi se postigao određeni poslovni cilj. Ova procjena uključuje prosudbu koja odražava sve relevantne dokaze, uključujući način na koji se ocjenjuje uspješnost imovine i mjeri njihov učinak, rizike koji utječu na vrijednost imovine i kako se njima upravlja te kako se određuju naknade osoba zaduženih za upravljanje tom imovinom. Grupa prati finansijsku imovinu mjerenu po amortiziranom trošku koja se prestaje priznavati prije dospijeća kako bi se razumio razlog njihove prodaje i jesu li razlozi u skladu s ciljem poslovanja za koje je imovina držana. Praćenje je dio kontinuirane procjene Grupe o tome je li poslovni model u sklopu kojeg se drži finansijska imovina i dalje prikladan, te ako nije prikladan je li došlo do promjene u poslovnom modelu, a time i buduće promjene u klasifikaciji imovine. Takve promjene nisu bile potrebne tijekom prikazanih razdoblja.

Temeljem provedene analize, Grupa je zaključila kako dani zajmovi ne sadrže klauzule koje bi dovele do pada testa ugovorenog tijeka novca. Dani zajmovi su ugovoreni uz fiksnu kamatnu stopu koja odražava vremensku vrijednost novca. Sukladno navedenom, ne postoje zajmovi koji bi se posljedično mjerili po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

*Značajno povećanje kreditnog rizika*

Kao što je objašnjeno u bilješci 3, ECL se mjeri kao rezervacija jednako 12-mjesečnom ECL-u za imovinu alociranu u 1. stupanj, ili cijeloživotnog ECL-a za imovinu alociranu u 2. ili 3. stupanj. Imovina prelazi u 2. stupanj kada dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika od datuma početnog priznavanja. MSFI 9 ne definira što predstavlja značajno povećanje kreditnog rizika. Prilikom procjene je li kreditni rizik nekog sredstva značajno povećan, Grupa uzima u obzir kvalitativne i kvantitativne razumne i relevantne informacije.

*Izračun rezervacija za očekivane kreditne gubitke*

Prilikom mjerjenja ECL-a, Grupa koristi razumne i relevantne informacije, koje se temelje na povijesnim podacima. Model izračuna ECL-a pobliže je opisan u bilješci 2.11.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 5 – PRIHODI**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Prihodi od prodaje – povezane stranke	3.023.631	2.775.668
Prihodi od prodaje i ostali prihodi – povezane stranke (bilješka 31)	37.570	35.734
Ostali prihodi	17.077	15.229
	<b>3.078.278</b>	<b>2.826.631</b>

**BILJEŠKA 6 – INFORMACIJE O POSLOVNIM SEGMENTIMA**

Segmentacija prati strukturu koju Društvo i Grupa koriste za potrebe internog izvještavanja čija struktura se nije promijenila u usporedbi s prethodnom godinom.

Grupa prati ostvarenje prihoda i bruto dobit po dva glavna distribucijska kanala: veleprodajom i maloprodajom.

Veleprodajni distribucijski kanal čine:

1. Ljekarne koje se za potrebe izvještavanja dijele u sljedeće kategorije:
  - županijske ljekarne
  - privatne ljekarne
2. Bolnice
3. Ostali kupci koji su podijeljeni na:
  - stomatološke ordinacije
  - veterinarske stanice
  - domove zdravlja
  - veledrogerije
  - ostale kupce (biljne ljekarne, poduzeća, optike i ostalo)

Maloprodajni distribucijski kanal čine vlastite ljekarne (ovisno društvo ZU Ljekarne Prima Pharm sa svojim ovisnim društvima).

Kao mjeru uspjeha segmenta Grupa uzima iznos marže koja se izračunava kao prihod od prodaje umanjen za nabavnu vrijednost prodane robe.

Transakcije između segmenata ne postoje. Društvo i Grupa primjenjuju iste računovodstvene politike u svim segmentima.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 6 – INFORMACIJE O POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)**

Rezultati navedenih segmenata za godinu koja završava 31. prosinca 2018. godine su kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	Veleprodaja		Maloprodaja		<b>Ukupno</b>
	Ljekarne	Bolnice	Ostalo	Vlastite ljekarne	
Prihodi od prodaje	1.164.537	995.702	502.178	361.214	3.023.631
Prihodi od prodaje i ostali prihodi - povezane stranke (bilješka 31)	37.483	-	87	-	37.570
Ostali prihodi	178	327	13.540	3.032	17.077
<b>Ukupni prihodi</b>	<b>1.202.198</b>	<b>996.029</b>	<b>515.805</b>	<b>364.246</b>	<b>3.078.278</b>
Nabavna vrijednost prodane robe	(1.119.571)	(924.293)	(464.765)	(277.410)	(2.786.039)
<b>Rezultat segmenata</b>	<b>82.627</b>	<b>71.736</b>	<b>51.040</b>	<b>86.836</b>	<b>292.239</b>
Operativni troškovi					(250.221)
<b>Dobit iz poslovanja</b>					<b>42.018</b>
Financijski prihodi					5.343
Financijski rashodi					(8.148)
<b>Neto financijski gubitak</b>					<b>(2.805)</b>
Udio u dobiti pridruženih društava					1.938
<b>Dobit prije poreza</b>					<b>41.151</b>
Porez na dobit					(7.467)
<b>Dobit za godinu</b>					<b>33.684</b>

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 6 – INFORMACIJE O POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)**

Rezultati navedenih segmenata za godinu koja završava 31. prosinca 2017. godine su kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<b>Veleprodaja</b>		<b>Maloprodaja</b>		<b>Ukupno</b>
	<b>Ljekarne</b>	<b>Bolnice</b>	<b>Ostalo</b>	<b>Vlastite ljekarne</b>	
Prihodi od prodaje	1.103.739	851.825	468.716	351.388	2.775.668
Prihodi od prodaje i ostali prihodi - povezane stranke (bilješka 31)	35.440	-	294	-	35.734
Ostali prihodi	300	5	11.971	2.953	15.229
<b>Ukupni prihodi</b>	<b>1.139.479</b>	<b>851.830</b>	<b>480.981</b>	<b>354.341</b>	<b>2.826.631</b>
Nabavna vrijednost prodane robe	(1.050.205)	(782.911)	(430.365)	(271.211)	(2.534.692)
<b>Rezultat segmenata</b>	<b>89.274</b>	<b>68.919</b>	<b>50.616</b>	<b>83.130</b>	<b>291.939</b>
Operativni troškovi					(254.917)
<b>Dobit iz poslovanja</b>					<b>37.022</b>
Financijski prihodi					11.638
Financijski rashodi					(12.612)
<b>Neto financijski gubitak</b>					<b>(974)</b>
Udio u dobiti pridruženih društava					1.789
<b>Dobit prije poreza</b>					<b>37.837</b>
Porez na dobit					5.672
<b>Dobit za godinu</b>					<b>43.509</b>

Segmentalna analiza potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2018. je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<b>Veleprodaja</b>		<b>Maloprodaja</b>		<b>Ukupno</b>
	<b>Ljekarne</b>	<b>Bolnice</b>	<b>Ostalo</b>	<b>Vlastite ljekarne</b>	
Potraživanja od kupaca (bilješka 18/ii/)	198.436	828.261	80.975	46.876	1.154.548

Segmentalna analiza potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2017. je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<b>Veleprodaja</b>		<b>Maloprodaja</b>		<b>Ukupno</b>
	<b>Ljekarne</b>	<b>Bolnice</b>	<b>Ostalo</b>	<b>Vlastite ljekarne</b>	
Potraživanja od kupaca (bilješka 18/ii/)	273.357	659.562	90.770	71.241	1.094.930

Ostala imovina se ne prati po segmentima s obzirom da se ista imovina koristi u svim segmentima za obavljanje djelatnosti. Također, Grupa ne prati imovinu po zemljopisnim područjima budući da posluje samo na području Republike Hrvatske.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 7 – TROŠKOVI ZAPOSLENIH**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Neto plaće	62.289	61.302
Doprinosi iz i na plaću /i/	31.089	31.226
Porez i prirez	8.463	8.431
Nagrade managementu	4.071	5.251
Prijevoz zaposlenika	3.805	3.687
Ostale naknade /ii/	3.621	3.108
Otpremnine	493	746
	<b>113.831</b>	<b>113.751</b>

Na dan 31. prosinca 2018. godine Grupa ima 821 zaposlenog (2017.: 780 zaposlenih).

- /i/ Doprinosi za mirovine koje je Grupa obračunala za uplatu obveznim mirovinskim fondovima za 2018. godinu iznose 17.425 tisuća kuna (2017.: 16.494 tisuća kuna).
- /ii/ Ostale naknade odnose se na obračunate neiskorištene godišnje odmore, naknade za službeni put, pomoći, nagrade i slično.

**BILJEŠKA 8 – TROŠKOVI MARKETINGA I UNAPREĐENJA PRODAJE**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Donacije	6.763	13.393
Reprezentacija	2.591	2.582
Marketing	1.770	1.752
	<b>11.124</b>	<b>17.727</b>

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 9 – OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja, neto (bilješka 18)	48.955	50.049
Održavanje, čuvanje i osiguranje imovine	14.457	13.165
Materijal i energija	13.332	11.841
Troškovi najma	11.896	12.152
Stručno obrazovanje i konzultantske usluge	7.799	9.675
Porezi i doprinosi koji ne ovise o rezultatu	3.992	3.994
Bankarske usluge i troškovi platnog prometa	2.977	2.720
Telefonske, poštanske i komunalne usluge	2.066	2.015
Ispravak vrijednosti nematerijalne imovine (bilješka 15)	-	705
Rezerviranja za sudske sporove (bilješka 27)	483	(526)
Ostali troškovi	4.178	4.393
	<b>110.135</b>	<b>110.183</b>

**BILJEŠKA 10 – OSTALI (GUBICI) / DOBICI – NETO**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Neto gubici od tečajnih razlika – obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(582)	(1.116)
Dobitak od rashodovanja ovisnog društva	-	10
Dobici od prodaje nekretnina i opreme (neto)	755	104
Dobici od prodaje nematerijalne imovine (neto)	-	1.816
Neto gubici od tečajnih razlika – potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	(63)	(65)
Neto gubici od tečajnih razlika – novac i novčana sredstva	(401)	(387)
	<b>(291)</b>	<b>362</b>

**BILJEŠKA 11 – NETO FINANCIJSKI GUBITAK**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
<b>Finansijski prihodi</b>		
Prihodi od kamata	5.342	11.638
Prihodi od kamata – povezane strane (bilješka 31)	1	-
	<b>5.343</b>	<b>11.638</b>

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 11 – NETO FINANCIJSKI GUBITAK (nastavak)**

<b>Financijski rashodi</b>	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	<i>(u tisućama kuna)</i>	
<b>Rashodi od kamata:</b>		
Krediti od banaka i financijski najam	(8.247)	(12.687)
	<u>(8.247)</u>	<u>(12.687)</u>
<b>Dobici od tečajnih razlika – neto</b>		
Pozitivne tečajne razlike	262	81
Negativne tečajne razlike	(163)	(6)
	<u>99</u>	<u>75</u>
	<u><b>(8.148)</b></u>	<u><b>(12.612)</b></u>

**BILJEŠKA 12 – POREZ NA DOBIT**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	<i>(u tisućama kuna)</i>	
Tekući porez	2.731	8.910
Odgođeni porez (bilješka 26)	4.736	(14.582)
	<u><b>7.467</b></u>	<u><b>(5.672)</b></u>

Usklađenje poreznog (prihoda) / troška Grupe prema računu dobiti i gubitka i oporezivanju zakonskom stopom prikazano je u sljedećoj tablici:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	<i>(u tisućama kuna)</i>	
<b>Dobit prije oporezivanja</b>	<b>41.151</b>	<b>37.837</b>
Porez na dobit po stopi poreza od 18% (2017.: 18%)	7.407	6.810
Učinak neoporezivih prihoda i poreznih poticaja	(9.672)	(1.121)
Učinak porezno nepriznatih rashoda	799	9.680
Porezna olakšica za poticanje investicijskih aktivnosti	-	(6.620)
Porezno nepriznati gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine	25	127
Učinak odgođene porezne imovine nastale temeljem odbitnih privremenih razlika te priznavanjem porezne olakšice za poticanje investicijskih aktivnosti (bilješka 26)	(92)	(14.981)
Učinak odgođene porezne imovine temeljem nepriznatih i neiskorištenih poreznih gubitaka i odbitnih privremenih razlika (bilješka 26)	9.000	433
<b>Porez na dobit</b>	<b>7.467</b>	<b>(5.672)</b>
Efektivna porezna stopa	18,15%	-

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 12 – POREZ NA DOBIT (nastavak)**

Prema obračunu poreza na dobit za 2018. godinu Društvo je ostvarilo prenosivi porezni gubitak od 23.174 tisuće kuna (2017: 0 kuna). Po ovoj osnovi Društvo je priznalo odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 4.172 tisuće kuna s mogućnošću korištenja do 2023. godine (bilješka 26).

U skladu s lokalnim propisima, Porezna uprava može u bilo koje doba pregledati knjige i evidencije članica Grupe u razdoblju od 3 godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana, te može uvesti dodatne porezne obvezne i kazne. Uprava nije upoznata s okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

**Porezna olakšica za poticanje investicijskih aktivnosti**

Temeljem Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja, Društvo je dobilo status nositelja poticajnih mjera. Potvrdom Ministarstva gospodarstva Društvo se odobrilo korištenje poreznih olakšica kao potporu za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s investicijskim projektom te poticajnih mjera za kapitalne troškove investicijskog projekta u dozvoljenom iznosu porezne olakšice za ulaganja od 12.601 tisuću kuna za koji će Društvo imati mogućnost smanjivanja budućih poreznih obveza po osnovi poreza na dobit na način da se umanjuje stopa poreza na dobit za 50%. Društvo navedenu poreznu olakšicu za ulaganje ima pravo koristiti najkasnije do 2023. godine. Izvršena ulaganja podliježu nadzoru nadležnih institucija u razdoblju korištenja poticajnih mjera. Ukoliko se uvjeti za porezni poticaj ne ostvare, Društvo će morati retroaktivno platiti porez na dobit uključujući zatezne kamate.

Temeljem procjene iskoristivosti porezne olakšice od strane Uprave Društva, u finansijskim izvještajima za 2017. godinu Društvo je inicijalno priznalo cijelokupni odobreni iznos porezne olakšice kao odgođenu poreznu imovinu i porezni prihod. Iskorištenje odgođene porezne imovine po osnovici porezne olakšice evidentirano je u 2017. godini u vrijednosti obračunatog tekućeg poreza na dobit Društva od 6.620 tisuća kuna koji bi bio plativ da nije bilo ove olakšice. U narednim godinama odgođena porezna imovina iskorištavati će se sukladno korištenju porezne olakšice, odnosno, raspoloživosti porezne obveze koju će Društvo moći temeljem poticajne mjere umanjiti.

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 13 – ZARADA PO DIONICI**

Zarada po dionici izračunava se na način da se neto dobit Grupe podijeli s ponderiranim prosječnim brojem redovnih dionica koje su izdane tijekom godine, koji ne uključuje prosječan broj redovnih dionica koje je Društvo kupilo i koje drži kao vlastite dionice. Prosječni ponderirani broj dionica smanjio se na 28.230 s obzirom da je Društvo imalo transakciju s vlastitim dionicama tijekom 2018. godine.

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
Neto dobit dioničarima ( <i>u tisućama kuna</i> )	33.684	43.509
Prosječni ponderirani broj redovnih dionica bez vlastitih dionica	28.230	28.962
<b>Osnovna/razrijeđena zarada po dionici (<i>u kunama i lipama</i>)</b>	<b>1.193,20</b>	<b>1.502,28</b>

/i/ Prosječni ponderirani broj redovnih dionica bez vlastitih dionica

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
Broj dionica ( <i>u komadima</i> )	30.194	30.194
Utjecaj vlastitih dionica	(1.964)	(1.232)
<b>Prosječni ponderirani broj redovnih dionica bez vlastitih dionica</b>	<b>28.230</b>	<b>28.962</b>

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 14 – NEKRETNINE I OPREMA**

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	<b>Zemljište</b>	<b>Građevinski objekti</b>	<b>Oprema</b>	<b>Imovina u pripremi i predujmovi</b>	<b>Ukupno</b>
<b>Stanje 31. prosinca 2016.</b>					
Nabavna vrijednost	25.227	195.739	109.040	9.054	339.060
Akumulirana amortizacija	-	(63.386)	(83.888)	-	(147.274)
<b>Neto knjigovodstvena vrijednost</b>	<b>25.227</b>	<b>132.353</b>	<b>25.152</b>	<b>9.054</b>	<b>191.786</b>
<b>Za godinu završenu 31. prosinca 2017.</b>					
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	25.227	132.353	25.152	9.054	191.786
Povećanje	-	-	559	10.057	10.616
Stjecanje ovisnog društva (bilješka 29)	-	-	3	-	3
Prijenos iz imovine u pripremi	-	831	8.957	(9.788)	-
Prodaja	-	(349)	(641)	-	(990)
Amortizacija	-	(4.912)	(6.361)	-	(11.273)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	25.227	127.923	27.669	9.323	190.142
<b>Stanje 31. prosinca 2017.</b>					
Nabavna vrijednost	25.227	195.996	110.414	9.323	340.960
Akumulirana amortizacija	-	(68.073)	(82.745)	-	(150.818)
<b>Neto knjigovodstvena vrijednost</b>	<b>25.227</b>	<b>127.923</b>	<b>27.669</b>	<b>9.323</b>	<b>190.142</b>
<b>Za godinu završenu 31. prosinca 2018.</b>					
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	25.227	127.923	27.669	9.323	190.142
Povećanje	-	-	667	10.872	11.539
Prijenos na nematerijalnu imovinu (bilješka 15)	-	-	(3)	(227)	(230)
Prijenos iz imovine u pripremi	-	330	11.877	(12.207)	-
Prodaja	-	(75)	(288)	(10)	(373)
Amortizacija	-	(4.922)	(7.716)	-	(12.638)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	25.227	123.256	32.206	7.751	188.440
<b>Stanje 31. prosinca 2018.</b>					
Nabavna vrijednost	25.227	195.876	117.057	7.751	345.911
Akumulirana amortizacija	-	(72.620)	(84.851)	-	(157.471)
<b>Neto knjigovodstvena vrijednost</b>	<b>25.227</b>	<b>123.256</b>	<b>32.206</b>	<b>7.751</b>	<b>188.440</b>

Kao sredstvo osiguranja kredita i obveza po finansijskom najmu (bilješka 25), založena je dugotrajna materijalna imovina čija neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. prosinca 2018. godine iznosi 134.863 tisuće kuna (2017.: 138.914 tisuća kuna).

Dostavna vozila i viličar koji se nalaze u finansijskom najmu su kako slijedi:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
<i>(u tisućama kuna)</i>		
Nabavna vrijednost – kapitalizirani finansijski najam	13.532	13.243
Akumulirana amortizacija	(5.125)	(4.900)
<b>Neto knjigovodstvena vrijednost</b>	<b>8.407</b>	<b>8.343</b>

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 15 – NEMATERIJALNA IMOVINA**

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	<b>Goodwill</b>	<b>Licence, software i ostala prava</b>	<b>Imovina u pripremi</b>	<b>Ukupno</b>
<b>Stanje 31. prosinca 2016.</b>				
Nabavna vrijednost	77.016	167.318	882	245.216
Akumulirana amortizacija i umanjenje	(9.353)	(47.742)	-	(57.095)
<b>Neto knjigovodstvena vrijednost</b>	<b>67.663</b>	<b>119.576</b>	<b>882</b>	<b>188.121</b>

**Za godinu završenu 31. prosinca 2017.**

Početna neto knjigovodstvena vrijednost	67.663	119.576	882	188.121
Povećanje	-	963	4.715	5.678
Prijenos	-	4.723	(4.723)	-
Stjecanje ovisnog društva (bilješka 29)	1.254	-	-	1.254
Rashod	-	(1.993)	(214)	(2.207)
Umanjenje (bilješka 9)	(705)	-	-	(705)
Amortizacija	-	(2.345)	-	(2.345)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	68.212	120.924	660	189.796
<b>Stanje 31. prosinca 2017.</b>				
Nabavna vrijednost	78.270	176.995	660	255.925
Akumulirana amortizacija i umanjenje	(10.058)	(56.071)	-	(66.129)
<b>Neto knjigovodstvena vrijednost</b>	<b>68.212</b>	<b>120.924</b>	<b>660</b>	<b>189.796</b>

**Za godinu završenu 31. prosinca 2018.**

Početna neto knjigovodstvena vrijednost	68.212	120.924	660	189.796
Povećanje	-	3.025	2.069	5.094
Prijenos	-	2.187	(2.187)	-
Prijenos sa materijalne imovine (bilješka 14)	-	230	-	230
Rashod	-	(8)	-	(8)
Amortizacija	-	(2.202)	-	(2.202)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	68.212	124.156	542	192.910
<b>Stanje 31. prosinca 2018.</b>				
Nabavna vrijednost	78.270	181.102	542	259.914
Akumulirana amortizacija i umanjenje	(10.058)	(56.946)	-	(67.004)
<b>Neto knjigovodstvena vrijednost</b>	<b>68.212</b>	<b>124.156</b>	<b>542</b>	<b>192.910</b>

**Licence**

Licence za obavljanje ljekarničkih usluga s neograničenim vijekom trajanja, na datum finansijskih izvještaja ukupno iznose 113.164 tisuće kuna (2017: 110.634 tisuće kuna). Bez licenci za obavljanje ljekarničke djelatnosti nije moguće obavljati samu djelatnost ljekarništva.

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 15 – NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)**

***Test umanjenja vrijednosti goodwilla i licenci s neograničenim vijekom trajanja***

Grupa je izračunala nadoknadivu vrijednost koristeći metodu vrijednosti u upotrebi. U izračunu vrijednosti u upotrebi korištene su projekcije novčanog toka zasnovane na sedmogodišnjem poslovnom planu odobrenom od strane Uprave i Ravnatelja, diskontna stopa od 9,36% (2017.: 8,97%) i terminalna stopa rasta od 2,50% (2017.: 2,50%) su korištene kod diskontiranja projiciranog novčanog toka. U 2018. godini nadoknadiva vrijednost prelazi knjigovodstvenu vrijednost dok je u 2017. temeljem provedenog testa priznat gubitak od umanjenja vrijednosti goodwilla od 705 tisuća kuna.

**BILJEŠKA 16 – ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA**

Grupa ima 49% udjela u Zdravstvenoj ustanovi Ljekarne Jagatić koji je stečen 2008. godine.

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Stanje na dan 1. siječnja	21.453	21.318
Isplata udjela u dobiti	(1.553)	(1.654)
Pripis ostvarenog dobitka	1.938	1.789
<b>Stanje na dan 31. prosinca</b>	<b>21.838</b>	<b>21.453</b>

Informacije o pridruženim društvima za godinu koja završava 31. prosinca mogu se sažeto prikazati kako slijedi:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)	<b>Imovina</b>	<b>Obveze</b>	<b>Prihodi</b>	<b>Neto dobit</b>
<b>Stanje 31. prosinca 2018.</b>				
ZU Ljekarne Jagatić	21.627	11.578	59.844	3.954
<b>Ukupno</b>	<b>21.627</b>	<b>11.578</b>	<b>59.844</b>	<b>3.954</b>
(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)	<b>Imovina</b>	<b>Obveze</b>	<b>Prihodi</b>	<b>Neto dobit</b>
<b>Stanje 31. prosinca 2017.</b>				
ZU Ljekarne Jagatić	24.323	14.942	55.583	3.652
<b>Ukupno</b>	<b>24.323</b>	<b>14.942</b>	<b>55.583</b>	<b>3.652</b>

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 17 – FINANCIJSKI INSTRUMENTI PO KATEGORIJAMA**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
(u tisućama kuna)		
<b>Financijska imovina - kategorija: Dani krediti i potraživanja</b>		
Dani krediti i potraživanja (bilješka 18 /v/)	1.184.428	1.168.876
Novac i novčani ekvivalenti (bilješka 20)	28.593	144.785
	<b>1.213.021</b>	<b>1.313.661</b>

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
(u tisućama kuna)		
<b>Financijske obveze - kategorija: Ostale obveze</b>		
Obveze prema dobavljačima (bilješka 24 /i/)	1.217.809	1.176.391
Ostale obveze (bilješka 24 /ii/)	26.763	37.768
Ukupne posudbe (bilješka 25)	276.944	376.660
	<b>1.521.516</b>	<b>1.590.819</b>

Kvaliteta potraživanja financijske imovine koja nije dospjela i nije ispravljena, može se ocijeniti u usporedbi s povijesnim podacima o kupcima.

Kvaliteta potraživanja koja nisu dospjela ni vrijednosno uskladjena promatra se s obzirom na izloženost kupaca različitom kreditnom riziku:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
(u tisućama kuna)		
Ljekarne	129.805	254.985
Bolnice	190.957	169.672
HZZO	35.824	36.307
Ostalo	56.717	72.433
<b>Stanje 31. prosinca</b>	<b>413.303</b>	<b>533.397</b>

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 18 – POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
<b>Dugotrajna potraživanja:</b>		
Dani krediti /i/	22.083	15.642
Potraživanja od kupaca /ii/	280	1.023
Dugoročni depoziti	290	311
	<u>22.653</u>	<u>16.976</u>
<b>Kratkotrajna potraživanja:</b>		
Potraživanja od kupaca /ii/	1.154.268	1.093.907
Ostala kratkotrajna potraživanja /iii/	9.207	4.654
Dani krediti /iv/	390	52.623
Dani krediti – tekuće dospijeće dugotrajnih potraživanja /i/	7.407	5.681
Kratkoročni depoziti	-	50
	<u>1.171.272</u>	<u>1.156.915</u>
	<b>1.193.925</b>	<b>1.173.891</b>

/i/ Dani krediti iskazani u izvještaju o finansijskom položaju na dan 31. prosinca su kako slijede:

	<b>Efektivna kamatna stopa</b>	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
		(u tisućama kuna)	
Dani krediti ljekarnama	3,0%-5,0%	28.846	21.047
Ostali dani krediti	4,0%-5,0%	644	276
Ukupna dugotrajna potraživanja uključujući tekuća dospijeća		<u>29.490</u>	<u>21.323</u>
Tekuća dospijeća dugotrajnih potraživanja		<u>(7.407)</u>	<u>(5.681)</u>
		<b>22.083</b>	<b>15.642</b>

Fer vrijednost dugotrajnih potraživanja je približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti.

Dospijeće danih dugotrajnih kredita je kako slijedi:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Između 1 i 2 godine	7.389	4.826
Između 2 i 5 godina	14.694	10.816
	<u>22.083</u>	<u>15.642</u>

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 18 – POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA (nastavak)**

/ii/ Potraživanja od kupaca iskazana u izvještaju o finansijskom položaju na dan 31. prosinca su kako slijede:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Potraživanja od kupaca u zemlji	1.157.728	1.095.686
Potraživanja od kupaca - povezane stranake (bilješka 31)	10.260	13.062
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	975	1.373
	<hr/>	<hr/>
Očekivani kreditni gubici	1.168.963	1.110.121
	(14.415)	(15.191)
	<hr/>	<hr/>
<b>1.154.548</b>	<b>1.094.930</b>	

Starosna struktura potraživanja je kako slijedi:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Nedospjelo	413.303	533.397
0-180 dana	523.918	405.924
181-360 dana	155.538	130.683
Preko 360 dana	76.204	40.117
	<hr/>	<hr/>
<b>1.168.963</b>	<b>1.110.121</b>	

Pregled promjena rezervacija za obavljeni ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Stanje 1. siječnja	15.191	16.980
Smanjenje (bilješka 9)	(553)	(1.772)
Isknjiženo	(223)	(17)
	<hr/>	<hr/>
<b>Stanje 31. prosinca</b>	<b>14.415</b>	<b>15.191</b>

Knjigovodstveni iznos potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja preračunat je iz sljedećih valuta:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Kune	1.192.962	1.172.522
EUR	663	1.198
DKK	288	171
GBP	12	-
	<hr/>	<hr/>
<b>1.193.925</b>	<b>1.173.891</b>	

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 18 – POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA (nastavak)**

/iii/ Ostala potraživanja iskazana u izvještaju o finansijskom položaju na dan 31. prosinca su kako slijede:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Unaprijed plaćeni troškovi	5.898	780
Potraživanja za PDV koji nije priznat	2.626	3.327
Ostalo	683	547
	<b>9.207</b>	<b>4.654</b>

/iv/ Dani krediti iskazani u bilanci na dan 31. prosinca su kako slijedi:

Efektivna kamatna stopa	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Dani krediti	3,0%	1.698
		1.698
Očekivani kreditni gubici		(1.308)
		<b>390</b>
		<b>52.623</b>

Pregled promjena rezervacija za obavljeni ispravak vrijednosti danih kredita:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Stanje 1. siječnja	53.119	1.298
Povećanje (bilješka 9)	49.508	51.821
Isknjiženje	(101.319)	-
<b>Stanje 31. prosinca</b>	<b>1.308</b>	<b>53.119</b>

Društvo je u 2018. godini vrijednosno ispravilo potraživanja za dane kredite Agrokoru d.d. u ukupnom iznosu od 50.006 tisuća kuna te je isknjižilo glavnici u iznosu od 100.006 tisuća kuna te potraživanja za kamate u iznosu od 1.313 tisuća kuna.

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 18 – POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA (nastavak)**

/v/ Financijska imovina po kategorijama sastoji se od:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Dani novčani krediti	20.910	62.563
Dani robni krediti	8.970	11.383
Potraživanja od kupaca	<u>1.154.548</u>	<u>1.094.930</u>
	<b>1.184.428</b>	<b>1.168.876</b>

Dani robni krediti odnose se na dospjela potraživanja za prodaju robe koja su reprogramirana te je naplata ugovorena u budućim razdobljima. Svrha ovih kredita nije ostvarivanje finacijske koristi, već naplata postojećih potraživanja od kupaca.

**BILJEŠKA 19 – ZALIHE**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Trgovačka roba	330.020	289.036
Trgovačka roba – povezane stranke (bilješka 31)	13.328	14.473
Dani predujmovi	3.217	3.755
Materijal	570	502
Ispravak vrijednosti zaliha	<u>(869)</u>	<u>(553)</u>
	<b>346.266</b>	<b>307.213</b>

U 2018. godini Grupa je priznala trošak u iznosu od 5.624 tisuće kuna (2017.: 4.504 tisuće kuna) za oštećene zalihe, zalihe kojima je prošao rok upotrebe te zalihe koje su povučene s tržišta, što je iskazano u okviru nabavne vrijednosti prodane robe.

Zalihe u iznosu od 130.000 tisuća kuna (2017.: 130.000 tisuća kuna) založene su kao sredstvo osiguranja plaćanja kredita (bilješka 25).

**BILJEŠKA 20 – NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Kunski račun	28.492	144.746
Devizni račun	72	17
Gotovina u blagajni	<u>29</u>	<u>22</u>
	<b>28.593</b>	<b>144.785</b>

Novčana sredstva na kunskim i deviznim računima deponirana su kod poslovnih banaka u Hrvatskoj.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 21 – DIONIČKI KAPITAL**

Temeljni kapital Društva na dan 31. prosinca 2018. godine iznosi 209.244.420 kuna (31. prosinca 2017. godine: 209.244.420 kuna), a podijeljen je na 30.194 dionica (2017.: 30.194 dionica). Nominalna vrijednost jedne dionice iznosi 6.930 kuna (31. prosinca 2017. godine: 6.930 kuna). Sve dionice su otplaćene u cijelosti.

	Broj dionica <i>(u komadima)</i>	Temeljni kapital	Vlastite dionice <i>(u tisućama kuna)</i>	Kapitalna dobit/ (gubitak)	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2017.	30.194	204.715	(13.221)	(8.313)	183.181
Otpuštanje vlastitih dionica \i\	-	-	965	655	1.620
Stjecanje vlastitih dionica \ii\	-	-	(3.342)	-	(3.342)
Povećanje temeljnog kapitala \iii\	-	4.529	-	-	4.529
<b>Stanje 31. prosinca 2017.</b>	<b>30.194</b>	<b>209.244</b>	<b>(15.598)</b>	<b>(7.658)</b>	<b>185.988</b>
Stanje 1. siječnja 2018.	30.194	209.244	(15.598)	(7.658)	185.988
Stjecanje vlastitih dionica \ii\	-	-	(21.589)	-	(21.589)
<b>Stanje 31. prosinca 2018.</b>	<b>30.194</b>	<b>209.244</b>	<b>(37.187)</b>	<b>(7.658)</b>	<b>164.399</b>

\i\ U toku 2018. godine nije bilo otpuštanja vlastitih dionica (2017.: 100 vlastitih dionica je dodijeljeno ključnom managementu).

\ii\ U toku 2018. godine Društvo je steklo 1.500 vlastitih dionica (2017.: 238 vlastitih dionica).

\iii\ Nije bilo promjena na poziciji temeljnog kapitala tijekom 2018. godine dok je temeljni kapital povećan u 2017. godini temeljem Odluke Glavne skupštine Društva održane 18. svibnja 2017. godine. Trgovački sud u Zagrebu donio je rješenje o upisu povećanja temeljnog kapitala 12. srpnja 2017. godine. Temeljni kapital povećan je u ukupnom iznosu od 4.529 tisuća kuna iz zadržane dobiti prethodnih razdoblja.

Vlasnička struktura Društva na dan 31. prosinca je sljedeća:

	2018.		2017.	
	Broj dionica	%	Broj dionica	%
Auctor d.o.o.	9.921	32,86%	14.306	47,38%
Pliva Hrvatska d.o.o.	7.646	25,32%	7.646	25,32%
Ostale pravne osobe	3.974	13,16%	1.123	3,72%
Krka d.d. Novo Mesto	3.614	11,97%	3.614	11,97%
Vlastite dionice	2.940	9,74%	1.440	4,77%
Fizičke osobe	2.099	6,95%	2.065	6,84%
<b>Ukupno</b>	<b>30.194</b>	<b>100%</b>	<b>30.194</b>	<b>100%</b>

Na dan 31. prosinca 2018. godine društvo Auctor d.o.o. drži 9.921 dionicu, što čini 36,40% (2017.: 49,75%) dionica s pravom glasa kada se u obzir uzmu vlastite dionice bez prava glasa.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 22 – PRIČUVE**

(u tisućama kuna)	Zakonske pričuve	Pričuve za vlastite dionice	Ukupno
<b>Stanje 31. prosinca 2016. godine</b>	<b>18.466</b>	<b>48.812</b>	<b>67.278</b>
Promjene tijekom godine	82	-	82
<b>Stanje 31. prosinca 2017. godine</b>	<b>18.548</b>	<b>48.812</b>	<b>67.360</b>
Promjene tijekom godine	-	-	-
<b>Stanje 31. prosinca 2018. godine</b>	<b>18.548</b>	<b>48.812</b>	<b>67.360</b>

Zakonske pričuve iznose 18.548 tisuća kuna (31. prosinca 2017. godine: 18.548 tisuća kuna).

Tijekom 2017. godine zakonske pričuve su povećane iz ostalih pričuva (unutar zadržane dobiti) temeljem Odluke Glavne skupštine Društva održane 18. svibnja 2017. godine.

**BILJEŠKA 23 – ZADRŽANA DOBIT**

Unutar zadržane dobiti uključene su ostale pričuve u ukupnom iznosu od 31.714 tisuća kuna (2017.: 31.714 tisuća kuna).

Ostale pričuve u iznosu od 31.714 tisuća kuna odnose se na pričuve nastale uslijed hiperinflacije tijekom 1990–ih godina koja je za posljedicu imala veliki porast cijena.

U 2017. godini Glavna skupština je na sjednici održanoj 19. prosinca 2017. godine donijela odluku o isplati dividende iz zadržane dobiti Društva u iznosu od 57.984 tisuće kuna, dok u 2018. godine takve odluke nije bilo. Dividenda po dionici iznosila je 2.000,00 kuna.

**BILJEŠKA 24 – OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Obveze prema dobavljačima /i/	1.217.809	1.176.391
Ostale obveze /ii/	26.763	37.768
	<b>1.244.572</b>	<b>1.214.159</b>

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 24 – OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE (nastavak)**

/i/ Obveze prema dobavljačima iskazane na dan 31. prosinca su kako slijede:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Obveze prema dobavljačima – inozemni	769.708	459.658
Obveze prema dobavljačima – domaći	375.422	598.321
Obveze prema povezanim strankama (bilješka 31)	72.679	118.412
	<b>1.217.809</b>	<b>1.176.391</b>

Knjigovodstveni iznos obveza prema dobavljačima preračunat je iz sljedećih valuta:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Kune	699.864	768.543
EUR	499.983	393.277
DKK	17.654	14.571
Ostale valute	308	-
	<b>1.217.809</b>	<b>1.176.391</b>

/ii/ Ostale obveze iskazane na dan 31. prosinca su kako slijede:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Obveze za PDV	9.895	8.214
Obveze za plaće	9.183	8.961
Obveze za neiskorištene dane godišnjeg odmora	3.007	2.580
Obveze za ostale poreze i doprinose	184	67
Obveza za dividendu	-	12.030
Ostalo	4.494	5.916
	<b>26.763</b>	<b>37.768</b>

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 25 – POSUDBE**

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
<b>Dugoročne:</b>		
Financijski najam /ii/	6.114	5.785
	<b>6.114</b>	<b>5.785</b>
<b>Kratkoročne:</b>		
Kratkoročni krediti /i/	267.255	367.696
Financijski najam /ii/	3.575	3.179
	<b>270.830</b>	<b>370.875</b>
<b>Ukupno posudbe</b>	<b>276.944</b>	<b>376.660</b>

/i/ Kratkoročni krediti odnose se na financiranje od različitih banaka za potrebe obrtnog kapitala. Svi krediti su kunski. Rokovi dospjeća kredita su od tri mjeseca do jedanaest mjeseci. Dio kredita je sa fiksnom kamatnom stopom.

/ii/ Dugoročne obveze po financijskom najmu odnose se na nabavu dostavnih vozila i viličara. U 2018. godini sklopljeni su novi ugovori uz kamatnu stopu od 2,75% (2017.: 2,82%-3,13%). Rok otplate ugovora je od četiri do šest godina. Osiguranje je založno pravo na svim vozilima i viličaru koji su predmet kreditiranja (bilješka 14). Obveze za najam efektivno su osigurane, budući da najmodavac ima pravo preuzimanja predmeta najma ukoliko Grupa prestane plaćati obveze.

Bruto obveza po financijskom najmu je kako slijedi:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Do jedne godine	3.807	3.408
Od jedne do pet godina	6.326	6.010
Budući trošak financiranja	(444)	(454)
Sadašnja vrijednost obveze po financijskom najmu	<b>9.689</b>	<b>8.964</b>

Sadašnja vrijednost obveze po financijskom najmu je kako slijedi:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Do jedne godine	3.575	3.179
Od jedne do pet godina	6.114	5.785
	<b>9.689</b>	<b>8.964</b>

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 25 – POSUDBE (nastavak)**

Dinamika otplate dugoročnog duga je kako slijedi:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Od 1 do 2 godine	2.750	2.624
Od 2 do 5 godina	3.364	3.161
	<b>6.114</b>	<b>5.785</b>

Efektivne kamatne stope na dan izvještavanja su kako slijedi:

	<b>2018.</b>		<b>2017.</b>	
	Kune %	EUR %	Kune %	EUR %
<b>Dugoročne posudbe</b>				
Financijski najam	-	2,82%-3,97%	-	2,82%-3,97%
<b>Kratkoročne posudbe</b>				
Kratkoročni krediti	1,81%-2,10%	-	2,70%-2,90%	-

Fer vrijednost obveza po financijskom najmu je približna knjigovodstvenoj vrijednosti.

Knjigovodstveni iznos dugoročnih i kratkoročnih posudbi uglavnom odgovara njihovoj fer vrijednosti.

Izloženost promjeni kamatne stope na primljene kredite i financijski najam sukladno ugovorenim datumima promjena kamatnih stopa na dan izvještavanja je kako slijedi:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
<b>Posudbe s varijabilnom kamatnom stopom</b>		
Do 3 mjeseca	1.032	40.009
Od 3 do 12 mjeseci	106.635	223.064
Preko 1 godine	2.232	-
	<b>109.899</b>	<b>263.073</b>
<b>Posudbe s fiksnom kamatnom stopom</b>		
Posudbe s fiksnom kamatnom stopom	167.045	113.587
	<b>167.045</b>	<b>113.587</b>
<b>Ukupno posudbe</b>	<b>276.944</b>	<b>376.660</b>

S obzirom da je kamatna stopa posudbi u iznosu 167.045 tisuća kuna (2017.: 113.587 tisuće kuna) fiksna, ne postoji rizik od izloženosti promjene kamatne stope.

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 25 – POSUDBE (nastavak)**

Knjigovodstveni iznos primljenih posudbi Grupe preračunat je iz sljedećih valuta:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Kune	267.255	367.696
EUR	9.689	8.964
	<b>276.944</b>	<b>376.660</b>

Primljene posudbe osigurani su hipotekama na nekretninama Grupe (bilješka 14), zalihamama (bilješka 19) te danim mjenicama i zadužnicama.

**BILJEŠKA 26 – ODGOĐENI POREZ**

Odgođena porezna imovina odnosno odgođena porezna obveza mjeri se poreznom stopom od 18% u skladu s propisima o porezu na dobit važećim od 1. siječnja 2017. godine.

**Odgođena porezna imovina**

(u tisućama kuna)	Vrijed-	Vrijed-	Prijenos	Ukupno	
	nosno	nosno			
	uskla-	đenje	uskla-	đenje	uskla-
	đenje	potraži-	đenje	danah	gubitka
	zaliha	vanja	naknade	olakšica	poreznog
	nosno	naknade	imovine	kredita	gubitka
<b>Stanje 1. siječnja 2017.</b>	790	59	237	438	-
Porez na teret računa dobiti i gubitka	(135)	(11)	(42)	(211)	-
Porez u korist računa dobiti i gubitka	-	-	-	5.981	9.000
<b>Stanje 31. prosinca 2017.</b>	<b>655</b>	<b>48</b>	<b>195</b>	<b>227</b>	<b>5.981</b>
				<b>9.000</b>	-
					<b>16.106</b>
<b>Stanje 1. siječnja 2018.</b>	<b>655</b>	<b>48</b>	<b>195</b>	<b>227</b>	<b>5.981</b>
Porez na teret računa dobiti i gubitka	-	(13)	(6)	-	(9.000)
Porez u korist računa dobiti i gubitka	111	-	-	-	4.172
<b>Stanje 31. prosinca 2018.</b>	<b>766</b>	<b>35</b>	<b>189</b>	<b>227</b>	<b>5.981</b>
				-	<b>4.172</b>
					<b>11.370</b>

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 26 – ODGOĐENI POREZ (nastavak)**

**Odgodena porezna imovina (nastavak)**

Društvo je u 2017. godini priznalo odgođenu poreznu imovinu na temelju potvrde Ministarstva gospodarstva o dobivenom statusu nositelja poticajnih mjera za investicije, a temeljem ispunjenja uvjeta iz Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja.

Ukupni iznos potpora koji Društvo može koristiti iznosi 12.601 tisuću kuna, od čega je Društvo u 2017. godini iskoristilo 6.620 tisuća kuna (bilješka 12). Društvo planira i dalje koristiti preostali iznos potpore u narednim godinama.

**Odgodena porezna obveza**

<i>(u tisućama kuna)</i>	<b>Stjecanje ovisnog društva - licence</b>
<b>Stanje 1. siječnja 2017.</b>	<b>15.923</b>
Promjene kroz godinu	-
<b>Stanje 31. prosinca 2017.</b>	<b>15.923</b>
<b>Stanje 1. siječnja 2018.</b>	<b>15.923</b>
Promjene kroz godinu	-
<b>Stanje 31. prosinca 2018.</b>	<b>15.923</b>

Odgodena porezna obveza nastala u trenutku akvizicije ovisnog društva proizašla je iz razlike nastale mjerljem imovine i obveza ovisnog društva u konsolidaciji po fer vrijednostima, dok je porezna osnovica imovine i obveza ostala u visini troška.

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

---

**BILJEŠKA 27 – REZERVIRANJA**

(u tisućama kuna)	Naknade zaposlenima	Sudski sporovi	Ukupno
<b>Stanje 31. prosinca 2017.</b>	<b>1.112</b>	<b>572</b>	<b>1.684</b>
Dugoročni dio	804	-	804
Kratkoročni dio	308	572	880
<b>Stanje 1. siječnja 2018.</b>	<b>1.112</b>	<b>572</b>	<b>1.684</b>
Povećanja	137	483	620
Iskorištena u toku godine	(191)	-	(191)
<b>Stanje 31. prosinca 2018.</b>	<b>1.058</b>	<b>1.055</b>	<b>2.113</b>
Dugoročni dio	740	-	740
Kratkoročni dio	318	1.055	1.373

*Naknade zaposlenima*

Ova se rezerviranja odnose na procijenjena dugoročna primanja zaposlenih vezano uz otpremnine i jubilarne nagrade, što je definirano Kolektivnim ugovorom. Dugoročni iznos rezerviranja odnosi se na procijenjena stečena prava na otpremnine i jubilarne nagrade koje će biti isplaćene po isteku godine dana od datuma finansijskih izvještaja, dok se kratkoročni iznos primanja zaposlenih sastoji od jubilarnih nagrada i otpremnina koji će biti isplaćeni u razdoblju od 12 mjeseci nakon datuma izvještaja o finansijskom položaju.

*Sudski sporovi*

Grupa je tijekom 2018. godine temeljem procjene odvjetnika i Uprave o izvjesnosti gubitaka po sudskim sporovima ukinulo rezervaciju za jedan sudski spor u iznosu od 57 tisuća kuna, te je povećalo rezervacije za sudske sporove i rezervacije za kamate po sudskim sporovima u ukupnom iznosu od 540 tisuća kuna. Kako je iznos ukidanja rezervacije manji od iznosa povećanja rezervacije, Grupa je iskazala neto rashod od povećanja rezervacija u iznosu od 483 tisuće kuna (bilješka 9).

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 28 – OPERATIVNI NAJAM**

Društvo i članice Grupe unajmljuju vozila i poslovne prostore prema ugovorima o operativnom najmu.

Ugovorene najamnine po operativnom najmu su kako slijedi:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)	
Do jedne godine	5.962	6.176
Od jedne do pet godina	7.125	9.034
Preko pet godina	1.564	2.266
<b>Ugovorene najamnine po operativnom najmu</b>	<b>14.651</b>	<b>17.476</b>

**BILJEŠKA 29 – STJECANJE OVISNIH DRUŠTAVA**

**Stjecanje Zdravstvenih ustanova**

U toku 2018. godine Grupa nije stekla niti jedno novo ovisno društvo dok je tijekom 2017. godine stekla 100% vlasništva nad jednom ljekarnom za ugovoreni iznos od 1.005 tisuća kuna.

Grupa je od datuma akvizicije do datuma finansijskih izvještaja na dan 31. prosinca 2017. godine na osnovu novostečenih ovisnih društava ostvarila prihode u iznosu od 1.988 tisuća kuna i dobit u iznosu od 97 tisuća kuna. Ovisno društvo je stečeno 1. siječnja 2017. godine.

Iznosi su izračunati korištenjem računovodstvenih politika Grupe. Stečena neto vrijednost imovine i goodwilla iskazani su kako slijedi:

	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)
<b>Trošak stjecanja</b>	<b>1.005</b>
- Plaćena naknada	1.005
Fer vrijednost stečene imovine	249
<b>Goodwill (bilješka 15)</b>	<b>1.254</b>

Fer vrijednost stečene imovine je kako slijedi:

	<b>2017.</b>
	(u tisućama kuna)
Nekretnine i oprema (bilješka 14)	3
Zalihe	279
Potraživanja	1.077
Novac i novčani ekvivalenti	269
Kratkoročne obveze	(1.877)
<b>Neto stečena imovina</b>	<b>(249)</b>
Trošak stjecanja plaćen u gotovini	1.005
Stečen novac i novčani ekvivalenti	(269)
<b>Neto odljev</b>	<b>736</b>

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 29 – STJECANJE OVISNIH DRUŠTAVA (nastavak)**

**Stjecanje Zdravstvenih ustanova (nastavak)**

U 2017. godini Grupa je kupovnu cijenu alocirala na identificiranu imovinu, uključujući i nematerijalnu imovinu koja nije identificirana u bilanci stanja društava, a sukladno MRS-u 38 Nematerijalna imovina.

Uprava Grupe je identificirala i vrednovala licencu za obavljanje ljekarničkih usluga kao jedini oblik nematerijalne imovine koji se javlja prilikom akvizicija zdravstvenih ustanova/ljekarna. Imovina se vrednovala po fer vrijednosti na datum akvizicije koristeći neto sadašnju vrijednost novčanih tokova društva koja proizlaze iz korištenja identificirane nematerijalne i materijalne imovine društva te koji im se mogu direktno pripisati.

**BILJEŠKA 30 – DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE**

Grupa je u ožujku 2019. godine započela ovrhe protiv 11 kupaca iz segmenta bolnica u ukupnom iznosu potraživanja za robu od 119.564 tisuće kuna radi usporene naplate.

Nakon izvještajnog razdoblja Grupa je platila predujam za kupnju licence za obavljanje ljekarničke djelatnosti na adresi Vukovarska 44, Srebreno.

**BILJEŠKA 31 – ODNOŠI S POVEZANIM STRANKAMA**

Grupa ostvaruje poslovne transakcije s povezanim strankama.

Povezane stranke uključuju:

	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
1. Pridruženo društvo Zdravstvene ustanove Ljekarne Prima Pharme, Zagreb Zdravstvena ustanova Ljekarne Jagatić, Zagreb	49%	49%
2. Društvo sa najvećim glasačkim pravima, odnosno matično društvo Auctor d.o.o., Zagreb, koje posjeduje 32,86% udjela odnosno 36,40% dionica s pravom glasa.		
3. Pliva Hrvatska d.o.o., Zagreb, koja posjeduje 25,32% udjela u vlasništvu odnosno 28,05% glasačkih prava nad Društvom.		
4. Ostala povezana društva: Auctor Invest d.o.o., Zagreb, koji je povezano društvo Auctora d.o.o., Zagreb		

Poslovne transakcije s povezanim strankama koje se odnose na stanja u izvještaju o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2018. godine i 31. prosinca 2017. godine i stavke izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti za godine koje su tada završile iskazane su kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	<b>Bilješka</b>	<b>2018.</b>	<b>2017.</b>
<b>Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja</b>			
<i>Potraživanja od kupaca</i>			
Pridruženo društvo ZU Ljekarne Prima Pharme		10.053	12.835
Pliva Hrvatska d.o.o.		207	227
	18	10.260	13.062

**MEDIKA d.d., Zagreb i ovisna društva**

**BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE (nastavak)**

**ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2018.**

**BILJEŠKA 31 – ODNOSI S POVEZANIM STRANKAMA (nastavak)**

(u tisućama kuna)	<u>Bilješka</u>	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
<b>Zalihe</b>			
Pliva Hrvatska d.o.o.		13.328	14.473
19		13.328	14.473
<b>Obveze prema dobavljačima</b>			
Pliva Hrvatska d.o.o.		72.679	118.412
24		72.679	118.412
<b>Prihodi od prodaje i ostali prihodi</b>			
Pridruženo društvo ZU Ljekarne Prima Pharme		37.483	35.448
Pliva Hrvatska d.o.o.		87	286
5, 6		37.570	35.734
<b>Financijski prihodi</b>			
Ostala povezana društva		1	-
11		1	-
<b>Nabava proizvoda</b>			
Pliva Hrvatska d.o.o.		183.955	212.189
		183.955	212.189
<b>Naknade ključnom managementu – plaće i nagrade za pet članova</b>		8.660	8.121
<b>Naknade članovima Nadzornog i Revizorskog odbora</b>		452	453

**BILJEŠKA 32 – ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA**

Konsolidirane financijske izvještaje prikazane na stranicama 38 do 89 odobrila je Uprava Društva u Zagrebu 21. ožujka 2019. godine.

Potpisao u ime Uprave Društva 21. ožujka 2019. godine:

  
Jasminko Herceg  
*Direktor*

**Medika d.d.**  
z a g r n a c a s p r a š k a 1

\*\*\*